

IVAN MERZ

GOD.XXI.-XXII. Br.1-2,(18), 1996.

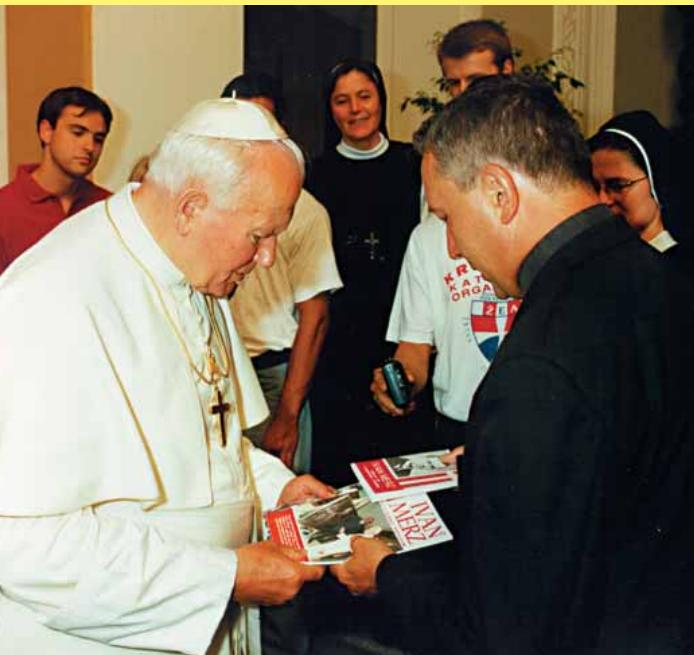
GLASILO POSTULATURE

100. OBLJETNICA ROĐENJA

IVANA
MERZA

1896.
16. XII.
1996.

Uz stoti rođendan Ivana Merza

Sto je godina prošlo od onog dana kad je u obitelji austrougarskog oficira Mavre Merza u Banja Luci rođen sin prvijenac (ostao je i jedinac). Kao i u svakoj obitelji tako je bilo i u obitelji Merz, velika radost. Roditelji su od prvih dana sanjali i zamišljali lijepu svjetovnu karijeru svome jedincu. Željeli su da podje očevim stopama, da postane oficir, da osnuje obitelj itd. da si ostvari onaku zemaljsku sreću kako su to oni u svojim liberalnim nazorima zamišljali. No čovjek snuje, Bog određuje; ljudski planovi nisu Božji planovi.

To dijete, kojemu na krštenju dadoše ime Ivan (po Ivanu Krstitelju), jednoga će dana svojim roditeljima iz središta svjetske metropole, iz Pariza, pisati i ove riječi: "Katolička vjera je moje životno zvanje i to mora biti svakome čovjeku bez iznimke ..." Zabrinutoj majci koja je oštro reagirala iznenađena i razočarana sinovljevim asketskim životom u Parizu Ivan će odgovoriti još jasnije: "Znadeš da me je život na sveučilištu u Beču, onda rat, studij i napokon Lurd potpuno uvjerio u istinitost katoličke vjere i da se zato cijeli moj život kreće oko Krista Gospodina."

Sigurno nitko nije slutio, a kamoli se nadao, da će jednoga dana ime toga malog Ivana, čija je liberalna sredina od njega trebala učiniti sve prije negoli sveca, postati "program života i rada" cijeloj jednoj generaciji mlađih katolika, da će na njegov

grob stavljati vijence s vrpcama na kojima će pisati "Hvala ti Orle Kristov što si nam pokazao put k Suncu", i da će Crkva za nj pokrenuti postupak uvrštenja u plejadu tolikih svojih svetaca, uzora kršćanskog života.

Ivan Merz u ranoj djetinjoj dobi

Nitko nije slutio niti se nadao da će se o njemu jednoga dana pisati knjige i doktorske disertacije, da će se o njegovoj ličnosti održavati simpoziji u Parizu, Rimu, Zagrebu, da će ga sam Papa javno spominjati u svojim govorima i postavljati ga za uzor mladima, da će u slobodnoj Hrvatskoj njegov lik biti stavljen na poštansku marku koja će biti razašiljana diljem cijelog svijeta. Nakon njegove smrti uvaženi hrvatski pjesnik napisat će i ove stihove: "Hrvatska ti kosti krije, ko' svoj program tebe vije, umni pravedniče". (Milan Pavelić, Lovac Srca Isusova).

Stota godišnjica njegova rođenja jest prigoda da se hrvatska javnost opet i opet podsjeti na ovaj jedinstveni primjer katolicizma u Hrvatskoj, na čovjeka koji je na samrti prikazao Bogu svoj mladi život kao žrtvu za hrvatsku mladež.

U svakome vremenu i svakome stoljeću Bog postavlja svoje svjetionike koji nam prosipaju i šire Božju svjetlost. Jedan od takvih svjetionika bio je i naš Ivan Merz. Toliki su za njim išli i još uvijek idu. Svjetla nisu zbog sebe, svjetla su za druge i zbog drugih. Nastojmo čuti i otkriti što nam Bog kroz Ivanovo svjetlo govori.

O slavljima stote obljetnica rođenja Sluge Božjega Ivana Merza

1896. - 16.XII. - 1996.

16.prosinca 1996. navršilo se stotinu godina kako je u Banja Luci rođen Sluga Božji Ivan Merz. Ova je obljetnica svečano obilježena u Hrvatskoj, ali i u onim mjestima koja su posebno povezana s Ivanom Merzom (Banja Luka, Pariz, Rim). Ovaj broj Glasila Postulature posvećujemo u potpunosti ovoj obljetnici i prikazu proslava i manifestacija koje su tim povodom bile održane.

Obilježavanje stote obljetnice rođenja Ivana Merza započela je još u mjesecu siječnju 1996. Hrvatska pošta izdala je prigodnu poštansku marku s likom Ivana Merza u seriji "Svjedoci srca i duhovnosti u Hrvata". U mjesecu srpnju bilo je organizirano spomen-hodočašće u Rim. U Parizu je u mjesecu studenom održan na Sorboni i Katoličkom institutu poseban simpozij posvećen Ivanu Merzu. Komemoracija Ivanovog stotog rođendana održana je i u Vječnom Gradu Rimu. I u Banja Luci, prema tamošnjim mogućnostima, obilježena je obljetnica Ivanova rođenja svetom misom koju je na sam dan Ivanova rođenja služio u banjalučkoj katedrali biskup Franjo Komarica.

Vrhunac proslave Merčeva jubileja održan je u Zagrebu od 14. do 16. prosinca 1996. Proslava je započela 14. prosinca održavanjem simpozija u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu gdje je Ivan Merz bio profesor. U nedjelju 15. prosinca poslijepodne održana je svečana akademija u Hrvatskom narodnom kazalištu.

Na sam dan stote obljetnice Ivanova rođenja, u ponедjeljak 16. prosinca na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu predstavljena je doktorska disertacija Ivana Merza kao prvi svezak njegovih Sabranih djela. Navečer je u Zagrebačkoj katedrali održana svečana koncelebrirana sveta misa koju je predvodio Papinski nuncij msgr. Giulio Einaudi, a propovijedao je pomoćni zagrebački biskup Marko Culej.

"Zovite ga pobožnim, čistim savjesnim, apostolskim, orlovske, andeoske, svetim,- ja će ga uvijek zvati katoličkim čovjekom... On je bio čisti i savršeni katolik - katolik s Papom i za Papu; katolik kojem u duši žive sve svete knjige, svi crkveni oci, koncili, dogme, enciklike... Zašto nam je Bog kao pojavu poslao katoličkog čovjeka, svjetovnjaka dr.Merza? Da nam pokaže, kako se živi katolički, da korigira i usavrši naš katolicizam, da smisao našeg apostolata bude Crkva, a cilj našega rada nebo, u kojem se moli za naš katolicizam: Homo catholicus."

(Dušan Žanko, *Homo catholicus*,
Orlovska Misao, Zagreb, 1928., br.8, str.97)

Proslave 100. obljetnice u Zagrebu

Papinski nuncij Msgr. Giulio Einaudi predvodio svečano euharistijsko slavlje u zagrebačkoj katedrali na stotu obljetnicu rođenja Ivana Merza

Svečana proslava stote obljetnice rođenja Ivana Merza održana je u ponedjeljak 16.prosinca 1996.g. u zagrebačkoj katedrali. Svečanu koncelebriranu svetu misu predvodio je apostolski nuncij msgr. Giulio Einaudi u koncelebraciji s pomoćnim zagrebačkim biskupom Markom Culejom, te brojnim svećenicima. Propovijed je izrekao biskup Marko Culej. Kod sv. mise pjevao je zbor zagrebačkih bogoslova pod ravnateljem dr. Mihe Demovića. Brojni štovatelji Ivana Merza ispunili su katedralu sudjelujući u misnom slavlju i zahvaljujući Bogu za veliki duhovni dar što nam je dao u osobi Ivana Merza i primjeru njegova svetačkog života. Na kraju svete mise postulator Merčeve kauze uručio je Msgr.G.Einaudiju i biskupu M.Culeju kao poklon primjerak doktorske disertacije Ivana Merza na francuskom jeziku, koja je toga dana bila predstavljena na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Pozdrav i blagoslov Svetog Oca Ivana Pavla II.

“Nadahnjivati se vrijednostima katoličkih načela koje je promicao dr.Ivan Merz!”

Prigodom proslave i održavanja simpozija o Ivanu Merzu u povodu 100. obljetnice njegova rođenja Papa Ivan Pavao II. poslao je svoju poruku preko Msgr. Giulia Einaudija, apostolskog nuncija u Hrvatskoj.

“Obaviješten o znanstvenom simpoziju u povodu stote obljetnice rođenja Ivana Merza, koji će se održati u Zagrebu 14.15. i 16. prosinca, Sveti Otac želi uputiti svim organizatorima i sudionicima spomenutog simpozija svoje očinske pozdrave i potaknuti ih da se i danas nadahnjuju vrijednostima katoličkih načela za koja se zalagao i svesrdno ih promicao dr.Merz, koji je u svemu bio vjeran nauku Katoličke Crkve i odan Kristovu Namjesniku i Apostolskoj Stolici.

Kao zalog uspješnog odvijanja ovoga skupa i postizanje obilnih duhovnih plodova, Sveti Otac od srca podjeljuje svoj apostolski blagoslov. Ovoj poruci Svetog Oca Ivana Pavla II. pridružujem i ja svoje osobne najbolje želje za plodonosan rad znanstvenog simpozija uz srdačne pozdrave i štovanje.”

+ Giulio Einaudi, apostolski nuncij

Biser koji je zasjao sjajem ljubavi prema Bogu i dobrotom prema čovjeku

Propovijed biskupa Marka Culeja u zagrebačkoj katedrali 16.prosinca 1996. na proslavi stote obljetnice rođenja Ivana Merza

Za njega je postojalo samo jedno središte, prema kojemu je težio njegov život: Isus Krist - Preporoditi Hrvatsku u duhu Kristove nauke i papinih enciklika - Znao je da treba Krista najprije ugraditi u vlastitu dušu da bi se moglo djelovati na druge

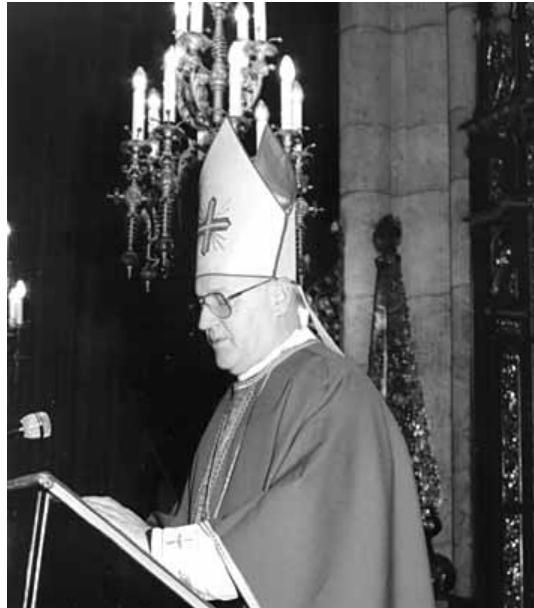
Na dan krštenja u krsni list čovjeka upisano je od koga je rođen, kada je rođen, koje ime ima, ali nigdje ne piše što će biti od tog čovjeka kad odraste, hoće li biti dobročinitelj, svjetlo, uzor, svetac ili možda zavodnik, unesrećitelj, propalica, razbojnički. Jedino za Isusa Krista već kod njegovog navještenja anđeo reče: "Bit će velik i zvat će se Sin Svevišnjega, on će otkupiti narod svoj."

Zvijezda prethodnica za buduće naraštaje

Kada se prije sto godina 16. prosinca 1896. u Banja Luci radio dječak Ivan Merz, nitko nije slutio kakav će biti njegov životni put, nitko se nije nadao kako će kroz svoje trideset i dvije godine života zasjati poput meteora, ali ne da se njegov sjaj ugasi kad padne u grobnu jamu, nego da još jasnije sja budućim naraštajima poput zvijezde prethodnice pokazujući put prema Isusu Kristu, jedinom Spasitelju svijeta. Ivan se već od djetinjstva isticao među svojim vršnjacima izvanrednom inteligencijom. Bog mu je dao bistru pamet, ali uz pamet i marljivost. I prilike su mu išle na ruku jer je imao mogućnost upoznati se s mudrošću čitajući knjige ljudi koji su ponirali duboko u ljudski um i u tajne prirode.

Životni put

Po želji roditelja pohađao je vojnu akademiju u Bečkom Novom Mjestu, ali se brzo uvjerio da ta karijera nije za njega te je prešao na bečko sveučilište gdje je izgrađivao svoju ličnost. Za vrijeme prvog svjetskog rata bio je na fronti gdje je promatrao duhovnu bijedu čovjeka, strahotu umiranja i besmisao mržnje i ubijanja. Nakon

Biskup Marko Culej propovijeda na sv. misi u zagrebačkoj katedrali na proslavi 100. obljetnice rođenja Ivana Merza

rata odlazi opet u Beč, pa zatim u Pariz gdje je nastavio studij, doktorirao i radio na svojoj katoličkoj intelektualnoj izgradnji. Vrativši se u Zagreb imenovan je profesorom na nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji gdje je radio sve do svoje smrti.

Aut cahtolicus, aut nihil

Njegovo životno geslo glasilo je: Aut catholicus, aut nihil. Ili katolik ili ništa. Tom geslu ostao je vjeran. Uvijek je bio otvoren poticajima Duha Svetoga, njemu je otvorio svoju dušu, da

Božji duh može u njoj djelovati i izgraditi sklad između poruke Evangelijske i ostvarenja te poruke u svakodnevnom životu. Za njega je postojalo samo jedno središte, prema kojemu je težio njegov život. Prema tom središtu, je vodio i njegov životni put, a to je Isus Krist. Merz je smatrao duhovni život bitnim za život kršćanina. Svaki dan je tričetvrt sata razmatrao prije nego je prisustvovao svetoj misi sa svojim dragim misalom iz kojeg je pratilo svetu misu, pa ga po tome možemo smatrati i pionirom liturgijskog pokreta u Hrvatskoj. Liturgija je, veli on, živa umjetnost kao što je živ i Krist.

Svoje biće ugradio u Isusa Krista

Ljubio je Isusa u euharistiji iznad svega, i svaki dan se pričešćivao s najvećom sabranošću. Govorio je: "Razmatrati i sjediniti se s Bogom mora biti posao čitavog života. Iz Božje perspektive on je promatrao život i životna zbivanja, probleme, patnje i križeve. Božji život započet po krštenju ojačao je darovima Duha Svetoga na potvrđi, i umnožio ga po sakramentu pomirenja i čudesnom hranom euharistije. On je cijelo svoje biće ugradio u Isusa Krista." Što kažu ljudi tko sam ja? Ti si Krist, Sin Boga živoga." Ta Petrova ispovijest vjere bila je duboko utkana u srce i u dušu Ivana Merza.

Božanski život razvio u sebi do vrhunca

Taj idealni mladić u devetnaestoj godini zavjetuje čistoću sve do ženidbe. "Možda će to trajati sve do smrti", zapisao je u svome dnevniku. Tako je i bilo. Čistoća uz čvrstu vjeru, daje mu bistar duhovni pogled da vidi i upozna i ono što je drugima bilo teško upoznati. Sve radi, sve poduzima da se usavrši u vjernog Kristovog borca. Božanski život želio je u sebi razviti do vrhunca. Znao je da treba Krista najprije ugraditi u vlastitu dušu da bi se moglo djelovati na druge. Sve blago sakramenata Ivan je Merz upotrijebio da bi njegov duhovni život porastao u svetosti. Umjesto sakramenta ženidbe, predao se službi u Katoličkoj Akciji, a Božju dobrotu i ljubav unosio je i tamo kamo je ne može prenijeti ni svećenička ruka, ni roditeljski poziv, već samo čovjek u službi Katoličke Akcije, zaljubljen u Krista koji je uvijek žedan duša. Merz je svojim

duhovnim životom isklesao u sebi lik koji ne može i koji neće oboriti ni Zub vremena, ni koprena zaborava, ni sakriti grobna ploča. On kaže da naše kršćanstvo mora biti radikalno i borbeno, a uz to i suvremeno. Kršćanin se poznaje po dubokoj povezanosti s Isusom Kristom i po ljubavi prema bližnjem, a ne samo po katičkom imenu ili po krštenju primljenom prema dnevnoj potrebi.

Vjernost Mariji, Papi, Crkvi

Štovao je presvetu Djevicu Mariju i svaki dan je pobožno molio krunicu. Gospa i sveci su bili njegov svijet, a istodobno nije izgubio smisao za svakodnevne potrebe čovjeka.

Merz je na osobit način poštivao namjesnika Kristova na zemljji, Svetog Oca papu. S velikim oduševljenjem je čitao i promicao papine enciklike koje su imale istaknuto mjesto na njegovom radnom stolu. Bio je jedan od prvih promicatelja Katoličke akcije u Hrvatskoj, apostol mlađeži. On se svom dušom i zanosom svoje mlađosti predaje odgoju mlađih pokoljenja katoličke mlađeži i to pod vodstvom Crkve, to jest pape i biskupa. Njega vode dva načela: načelo povezanosti svake katoličke djelatnosti s Crkvom i načelo potpune nepolitičnosti katoličkih organizacija, to jest biti i ostati izvan dnevne politike. Merz je duša križarstva.

Poziv za reevangelizaciju još prije 70 godina

On je shvatio u duhu socijalnog nauka Crkve i na temelju papinskih dokumenata da treba stupati bijednima i izrabljivanim. Cilj Katoličke akcije prema njegovim riječima jest: rekristijanizacija hrvatskog društva i života. Preporoditi Hrvatsku u duhu Kristove nauke i papinih enciklika. Naš najveći ideal, kaže Merz, jest: "Darovati domovini izgrađene ljude, a Crkvi sveće." Zar nije ta poruka izrečena prije 70 godina kao jeka poziva današnjeg svetog Oca Ivana Pavla II. na reevangelizaciju Europe i svakog pojedinca, zar nisu u tom pravcu upravljeni i papine pobudnice zadnjih godina o obnovi obitelji, poziv na obranu dostojanstva žene, o zaštiti nerođenih, o posvećenom životu. Merz je pokazao da se može u svako vrijeme biti praktičan

kršćanin. Dao je i primjer da katolik biti znači biti potpun čovjek.

Našoj Crkvi potrebni sveci više nego ikada

U vjernosti Kristu, Crkvi i papi želio je i druge odgajati. Da bi se to ostvarilo sjedinjuje u sebi rad, žrtvu i molitvu. Shvatio je da je za apostolat potrebno davati primjer, izgraditi najprije sebe, a onda i sve oko sebe. U duši združen s Bogom i u Božjoj blizini, nije mu smetalo biti blizak svim ljudima, svima bez razlike, pa i onima koji su po put izgubljenog sina, napustili očev dom. Žrtva, Euharistija Apostolat, primjeran rad na obnovi društva i suradnja s Crkvom - to je ono što nam je Merz ostavio. Tražio je u radu s mladeži i pomoći svećenika te reče: "Da se kršćanstvo digne, mora biti u prvom redu kler svet." Merčev život ukopan je u orlovske pokret koji dalje nastavilo križarstvo. Obnovljeno križarstvo treba umnožiti broj Merčevih sljedbenika. Našoj crkvi danas da bi bila uvjerljiva, privlačna, poželjna treba svetaca više nego ikada. Samo potpuni vjernici, samo sveci, spasiti će svijet od krize u kojoj se grči. Merz naglašava kako je potreban tih ustrajan rad oko odgoja orlovske mladeži, oko spremanja mladeži i predanih pregalaca za Kristovo kraljevstvo.

"Nakon rata moram započeti novi preporođeni život"

Za vrijeme ovog krvavog rata kojeg smo bili svjedoci, bili smo Croatia orans, bili smo Hrvatska koja moli, koja moli u crkvama, u obiteljima, u skloništima, u rogovima. Zar ne bi trebalo da budemo sada Croatia Sacra, sveta Hrvatska?! To znači mlade naraštaje odgajati u vjeri, u poštenju i nesebičnosti gdje neće osobna ugoda-

nost i korist biti na prвome mjestu u životu, nego osjećaj dužnosti prema Bogu i Hrvatskoj.

Ratni dnevnik Ivana Merza od 5. ožujka 1918. godine otkriva nam veliku, lijepu i plemenitu njegovu dušu. Poruka iz njegovog ratnog dnevnika jest poruka i nama za ovo naše vrijeme. On kaže: "Nova generacija mora biti zdrava, vesela i lijepa, ono što je ružno posljedica je grijeha; zato se treba čovjek svladavati i volju jačati, Boga ne zaboraviti nikada. Težiti neprestano za sjedinjenjem s Bogom. Svaki dan, najbolje zoru upotrijebiti jedino za razmišljanje, molitvu i to po mogućnosti u blizini euharistije ili kod svete mise. Taj sat mora biti izvor dana, u tome satu mora čovjek zaboraviti na cijeli svijet, na stranu staviti sve brige svijeta, svu nervozu života, da bude miran kao u kolijevci. U tom satu molitve i razmišljanja se stvaraju planovi za novi dan koji nam Bog poklanja. Tu se razmišlja o svojim pogreškama i moli milost da se svlada vlastita slabost. Bilo bi grozno, kad ovaj rat ne bi imao никакve duševne koristi za mene. Moram započeti novi, preporođeni život. Gospodin neka mi pomognе, jer čovjek sam iz sebe ne može ništa."

Dragocjeni biser

Kad čovjek opazi dragocjeni biser zaustavi se, promatra ga, divi mu se i poželi ga imati. Mi smo se danas, sestre i braćo, zaustavili uz jedan biser, uz jedan život koji je kratko trajao, ali je zasjao sjajem ljubavi prema Bogu i dobrotom prema čovjeku. Poželimo i mi imati taj biser, učimo se od njega, postanimo biser, svijetlimo drugima svojom ljubavlju prema Isusu i svojom dobrotom prema bratu čovjeku. Amen!

**"Ivan Merz ima mnogo toga reći danas našim mладима, нашим sjeme-
nišarcima, нашим bogoslovima, нашим redovnicima i redovnicama,
nama svećenicima i biskupima."**

Kardinal Franjo Kuharić:

Iz govora na proslavi 50. obljetnice smrti Ivana Merza 1978. g.

Znanstveni simpozij o Ivanu Merzu

“IVAN MERZ, KATOLIČKE ORGANIZACIJE I POKRETI
U PRVOJ POLOVINI XX. STOLJEĆA U HRVATSKOJ”

Zagreb, 14.XII.1997.

U subotu 14. prosinca 1997. u velikoj dvorani Nadbiskupske klasične gimnazije u Zagrebu održan je znanstveni simpozij posvećen Ivanu Merzu. Simpozij su organizirali: FILOZOFSKO-TEOLOŠKI INSTITUT Družbe Isusove, FILOZOFSKI FAKULTET Sveučilišta u Zagrebu i NADBISKUPSKA KLASIČNA GIMNAZIJA u Zagrebu.

Zbor učenika Nadbiskupske klasične gimnazije u Zagrebu, gdje je Ivan Merz bio profesor, izvodi himnu Ivana Merza na otvorenju Simpozija u Velikoj dvorani gimnazije, 14. XII. 1996.

U organizacijskom Odboru simpozija bili su: o. Marko MATIĆ, predstojnik Filozofsko Teološkog Instituta, predsjednik Organizacijskog odbora; prof. dr. Milka JAUK-PINHAK, prodekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; o. Petar GALAUNER, ravnatelj Nadbiskupske klasične gimnazije; o. Božidar NAGY, postulator kauze Ivana Merza i tajnik Organizacijskog odbora. Simpozij je bio podijeljen u tri tematska kruga: **1. Vjerska i društvena gibanja**

u Hrvatskoj; 2. Duhovni lik Ivana Merza; 3. Utjecaji Ivana Merza.

Na početku simpozija zbor učenika Nadbiskupske klasične gimnazije pod ravnanjem o. Ante Lozuka, otpjevao je himnu u čast Ivanu Merzu od M. Validić-V. Glasnović.

Donosimo najprije uvodni govor o. Marka Matića kojim je otvoren simpozij, a potom donosimo kratke sažetke predavanja.

Uvodni govor dr. Marka Matića na otvorenju simpozija

Čovjek našeg vremena i za naše vrijeme

Četvrti simpozij o Merzu - Preteča današnjih laika koji studiraju filozofiju, teologiju i religijsku kulturu - Životom svojim svjetiljku je zapalio ljubavi

Dr. Marko Matić, predstojnik Filozofsko teološkog instituta Družbe Isusove otvara simpozij

Čast mi je i radost što u ime Filozofsko-teološkog instituta DI smijem pozdraviti cijenjeni skup prijatelja dr. Ivana Merza o spomenu stote obljetnice njegova rođenja. Ovo je četvrti simpozij koji se održava u čast tog velikog čovjeka katolika kojemu je život bio Krist.

Prvi je održan u Zagrebu 1978.g. prigodom 50. Obljetnice njegove smrti. Drugi u Rimu 1987.g. prigodom biskupske sinode o laicima. Treći prošlog mjeseca u Parizu na Sorboni i na Institut Catholique istim povodom kao i ovaj naš.

Tri su ustanove suorganizatori ovog simpozija, povezane svaka na svoj način s Ivanom Merzom. Filozofsko teološki institut prvi je suorganizator ne samo što se Merz bavio mišlju da stupi u Družbu Isusovu, što su ga isusovci duhovno vodili, isposlovali mu stipendiju za studij književnosti u Parizu, i što im, kako sam priznaje, indirektno mnogo zahvaljuje (Beč, 16.5.1920.), nego što je nakon povratka iz Pariza kao mladi profesor od 1923.

do 1925. godine iz želje za što dubljom filozofsko-teološkom izobrazbom pohadao kod isusovaca (o. Alfrević) u Palmotićevu ul. privatni skraćeni tečaj filozofije i teologije. Tako je Merz, moglo bi se reći, kao prvi laik preteča današnjih laika kojih ima preko tri stotine na Filozofском fakultetu i Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu, gdje studiraju filozofiju, teologiju i religijsku kulturu.

Drugi suorganizator je Filozofski fakultet Zagrebačkog sveučilišta na kojem je Ivan Merz 1923.g. doktorirao disertacijom "L'influence de la liturgie sur les écrivains français". Disertacija je ovih dana objavljena kao prvi svezak sabranih djela Ivana Merza u izdanju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Postulature za kanonizaciju Ivana Merza. Lijep dar za njegov stoti rodandan!

Treći suorganizator je Nadbiskupska klasična gimnazija na kojoj je Ivan Merz bio profesor kroz svih šest godina svoga boravka u Zagrebu.

Ovim simpozijem želimo osvijetliti duhovni lik Ivana Merza, staviti ga u povijesni kontekst u kojem je živio i djelovao s posebnim osvrtom na katičke organizacije i pokrete u prvoj polovini XX. stoljeća u Hrvatskoj u kojima je sudjelovao bilo kao suosnivač ili kao njihov animator.

Ivan Merz je čovjek kome je Providnost dodijelila da svijetli u tami prve četvrtine burnog dvadesetog stoljeća. Već kao gimnazijalac pišući povijest svoje duše, prepoznaje se u stihovima Byronova Manfreda i stavlja ih kao motto svome dnevniku:

"Za mlađih dana želio sam vruće da srca drugih svojim prožmem srcem,

Da svijetlim narodima, da se uspnem, ja ni sam ne znam kamo...."

Dok njegovi areligiozni roditelji žele da upiše Vojnu akademiju ili studij prava, on povjerava svom dnevniku da bi rado studirao Kristov život, čitao misli velikih ljudi o njemu i topio se u tom oduševljenju proučavajući Njega (Banja Luka, 21.9.1915.). Duboko osjeća da za nj nije ni Vojna akademija, ni studij prava, stoga napušta jedno pa drugo, noseći u sebi usvojenu misao Gitanjalija:

“Životom svojim svjetiljku zapali Ljubavi”. Snove i planove devetnaestogodišnjeg mladića prekida poziv u vojsku. Mjesec dana prije odlaska piše da nema dana, gotovo ni sata, a da ga ne salijetaju pitanja o biti života i svijeta. “A kad se srce zaleti u mistične predjele, osjeća čarobnu žed, koja je to veća, što je bliža izvoru, bolje reći slutnji izvora.” (Banja Luka, 14.1.1916.). Žed, čežnja to je govor mistične duše koja žeda da se nasiti i nasitivši se još više žeda.

S predokusom mističnog iskustva Merz odlazi 1916. godine u rat, za koji će kasnije ustvrditi da je podijelio ljude u dvije skupine: u ljude mistike i ljude užitka. Zar je danas drukčije? Sam će kroz dvije godine ratnog iskustva izrasti u pravog mistika, s plamenom u srcu za beskrajnim visinama, sa žarom za nepomućenim grljenjem Sina i Oca i Duha Svetoga. Uz studij u Beču i Parizu rat je možda najviše pridonio da je sav svoj život stavio u službu Kristova kraljevstva. Najradije bi služio

Kristu tamo gdje se neprestano o njemu razmišlja i samo njemu i nikome više ne služi. Svjestan je, međutim, da je njegovo mjesto u svijetu i da je od Boga pozvan i poslan da sve svoje sile srca i uma uloži u izgradnju unutarnjeg i vanjsko-socijalnog kraljevstva Isusa Krista, tako da Krist zavlada u dušama pojedinih ljudi, u našim obiteljima, u cijelom društvenom životu, u svim njegovim pojednostima. Stoga će na jednom mjestu napisati: “Uzalud ćemo vikati Živjela Hrvatska”, uzalud ćemo se nadmetati u rodoljubivim praznim frazama i hvastati se rodoljubnom politikom ako naša politika ne bude kršćanska. Svaka pak kršćanska politika mora ići za tim da dobijemo što više kršćanskih obitelji, koje će Crkvu obdarivati svećima, domovinu pravim rodoljubima.”

Merz je čovjek našeg vremena i za naše vrijeme. O njegovu značenju i aktualnosti za naš povijesni trenutak ćut ćemo više u predavanjima na ovom našem simpoziju.

PRIKAZ PREDAVANJA NA SIMPOZIJU

Prvi dio:

Vjerska i društvena gibanja u Hrvatskoj

Dr. Stanko Vittković:

Biskup Antun Mahnić i Katolički pokret

Nakon što je postao biskup u Krku 1897. Antun Mahnić započinje veliko gibanje u Crkvi u Hrvata pod nazivom Katolički pokret. Svoj obnoviteljski rad započeo je najprije među mladeži potičući osnivanje katoličkih društava za mladež. 1905.g. pokreće časopis “Hrvatska stražu” preko kojega je organizirao i učvrstio Katolički pokret u Hrvatskoj. Potiče pokretanje časopisa “Luč” za katoličku mladež. Svojim Katoličkim pokretom kojim je predusreo i samog Papu Piju XI., papu Katoličke akcije, Mahnić je snažno pridonio razvoju katoličkog laikata i njegovog angažiranja u crkvenom i javnom životu u Hrvatskoj.

Dr. Zlatko Matijević:

Hrvatska pučka stranka i Ivan Merz

Dr. Petar Rogulja je svojim člankom “Pred zoru” objavljenom 1916.g. započeo ideologiziranje Hrvatskog katoličkog pokreta. Prema njegovom mišljenju Hrvatski katolički pokret trebao je pridrijeti u sva područja života i imati takoder i svoju političku stranku. To je djelomično i ostvareno kada je vodstvo Hrv. kat. pokreta osnovalo Hrvatsku pučku stranku koja je među ostalim bila i jugoslavenski orijentirana. Uvođenjem depolitizirane

Dr. Zlatko Matijević

Katoličke Akcije, na čemu se posebno zalagao Ivan Merz i koji se protivio shvaćanju da svi katolici moraju pristajati ili glasati samo za jednu stranku, nastala su unutar Katoličkog pokreta brojna sučeljavanja i rasprave. Ovaj spor završen je 1929. uvođenjem diktature Aleksandra Kadardevića.

Miroslav Klobučar:

Hrvatsko Orlovstvo

Početkom 20.st.u slavenskim se zemljama počeo razvijati orlovske pokrete za mladež, katoličke orientacije, kao reakcija sokolskom pokretu koji je bio liberalnog usmjerenja. U Hrvatsku orlovske pokrete dolazi iz Čehoslovačke preko Slovenije. Osnivanjem Hrvatskog orlovskega saveza 1923.g. orlovske se pokrete u Hrvatskoj osamostaljuje. Zahvaljujući nastojanjima Ivana Merza, hrvatsko Orlovstvo se postavlja na temelje papinske Katoličke Akcije i postaje zdrava katolička organizacija za odgoj mladeži koja je i od hrvatskih biskupa bila

tako smatrana i preporučivana. Na samrti Ivan Merz je prikazao Bogu svoj mladi život kao žrtvu za hrvatsko Orlovstvo.

Prof. Ivanka Jardin,
Pariz

**Prof. Ivanka Jardin:
Ivan Merz i nadahnuća
iz Francuske**

Ivan Merz je proveo na studiju u Parizu od 1920. do 1922.g. Studirao je francusku književnost na Institut Catholique i na Sorbonni. Osim studija Ivan Merz se posebno angažirao u promicanju katoličkog života u Francuskoj. Uspostavio je brojne kontakte s francuskim književnicima i kato-

ličkim intelektualcima što je upotpunilo njegovu kulturnu i duhovnu formaciju. Svoja poznanstva u Francuskoj Merz je također koristio za promicanje istine o položaju hrvatskih katolika u tadašnjoj državi kraljevini SHS. Vrativši se u Zagreb Merz je nastavio kontakte s Francuskom i postao je most između francuske i hrvatske kulture.

**Dr. Lav Znidarčić:
Križarska organizacija**

Križari su osnovani 1930. nakon što je beogradska diktatura dokinula Hrvatsko orlovstvo 1929.g. Započeli su kao dio općecrkvenog pokreta Apostolata Molitve i u potpunosti su nastavili ostvarivati duhovni program što ga je Ivan Merz dao još Orlovstvu, a sadržan je u geslu Žrtva Euharistija Apostolat, što je Ivan Merz donio iz Francuske od Euharistijskih križara. Križarska organizacija brzo se razvila i postala je najbrojnija i najbolja katolička organizacija za mladež u Hrvatskoj. Premda je Merz umro prije formalnog osnivanja Križarske organizacije, ona se smatra njegovim životnim djelom. Iz Orlovsко-križarske organizacije potekla su brojna duhovna zvana među njima dva kardinala (Steipanac i Šeper), dva nadbiskupa, četiri biskupa te mnogi svećenici, redovnici i redovnice. S dolaskom demokracije u Hrvatsku Križarska je organizacija obnovila svoje djelovanje 1992.god. na temeljima koje je postavio Ivan Merz.

Drugi dio:

Duhovni lik Ivana Merza

Dr. Marin Škarica:

Liturgijski život i djelovanje Ivana Merza

Dr. Marin Škarica, Split

Ivan Merz se smatra jednim od glavnih promicatelja liturgijskog pokreta i obnove u Hrvatskoj u ovome stoljeću. Njegova doktorska disertacija o utjecaju liturgije na francuske književnika veliki je pokazatelj koliko je Merz bio prožet liturgijom. Ljubav prema Crkvi bio je u

stvari izvor i temelj Merćeva liturgijskog života. Kroz liturgiju Merz je posebno proživiljavao crkvenu godinu i na taj način duboko je uronio u božanski život milosti. Sav njegov duhovni život usredotočen je na liturgiju. Za njega je liturgija također i sredstvo duhovne obnove i života u Bogu. Liturgija i život s Crkvom bili su za njega temelj njegova duhovno-obnoviteljskog apostolata među hrvatskom

katoličkom omladinom što je provodio u Orlovstvu i općenito u Crkvi u Hrvata.

Dr. Miljenko Belić: Crkva i hijerarhija u životu i spisima Ivana Merza

Dr. Miljenko Belić

Autentični Merz nije nipošto od onih ljudi koji se mogu naći pred Bogom a zadržati mentalitet kompromisa i ne dati Bogu sve. To jasno slijedi iz Ivanovih tekstova, ali i iz njegove životne prakse privatne i orlovske. Svoju duhovnost Ivan Merz je gradio na čvrstim temeljima crkvenog učenja. Nakon povratka u Zagreb Merz sistemski studira skolastičku filozofiju, pa teologiju, te crkvene dokumente, papinske i biskupske. To je još više u njemu učvrstilo onaj pravi crkveni duh, odanost prema Papi i biskupima, čiji je autoritet i njihovo učenje promicao i branio na svakom mjestu. Kao vjernici mi u tom i

takvom radikalno Božjem Ivanu prepoznajemo zahvat i dar Duha Svetoga. Dar je to Ivanovo oso-bi; a po njemu i cijeloj Crkvi, a u Crkvi i nama.

**Dr. Milka Jauk Pinhak:
Doktorska disertacija Ivana Merza**

U svojoj doktorskoj disertaciji "Utjecaj liturgije na francuske pisce" Ivan Merz istražuje francusku književnost tražeći u njoj elemente liturgije. Zajedno s H.Taine-om Merz zaključuje da je liturgija igrala veoma važnu ulogu u formiranju europske civilizacije i svih umjetnosti već od srednjeg vijeka. Posebno to važi za Francuze za koje liturgija predstavlja nacionalno naslijede. Francuske književni-

**Dr. Milka
Jauk-Pinhak**

ka Merz je podijelio na liturgijske, antiliturgijske i indiferentne. U svojoj disertaciji Merz se pokazuje kao književni istraživač koji finim, razrađenim i učenim analizama otkriva nove elemente u bogatoj francuskoj književnosti. Ova disertacija jest djelo Merza kao književnog povjesničara, znanstvenika i profesionalca, zaljubljeni-

ka u francusku kulturu i dubokog vjernika.

Treći dio:

Utjecaji Ivana Merza

**Prof. Nevenka Nekić:
Ivan Merz profesor i odgajatelj na
Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji**

Prof. Nevenka Nekić Dr.Ivan Merz bio je profesor francuskog jezika i književnosti na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu od 1922. do 1928. U toj službi odigrao je značajnu ulogu u odgoju budućih hrvatskih svećenika koji će u njemu prepoznati vrsna stručnjaka i uzornog pedagoga. Sva ona svojstva koja je nastojao izgraditi kod svojih učenika sam je posjedovao: čvrstoča karaktera, mirnoća, pravednosti, marljivost, pobožnost. Smatrao je da najviše pomaže u oblikovanju učenika vjera, umjetnost i povijest. Za svoj stručni rad na području francuskog jezika dobio je vrijedna priznanja od francuskih nadležnih ustanova.

**Dr. Božidar Nagy:
Ivan Merz - čovjek vjere i odgajitelj za vjeru**

Svoj kršćanski identitet Merz doživljava kao poziv, kako se i sam jasno izrazio: "Katolička vjera jest moje životno zvanje". Njegova vjera nije bilo apstraktno vjerovanje u Boga. Objekt njegove vjere jest u prvom redu Krist kao prijatelj, potom Krist nazočan u Euharistiji, Krist kao Kralj, potom Krist Crkve. Karakteristike Merčeve vjere bile su: intenzivan odnos s nadnaravnim, čvrstoča, univerzalnost te prožimanje vjere i života. Njegova vjera

Dr. Božidar Nagy

**Dr. Predrag Belić:
Ivan Merz, suradnik časopisa Život**

Neposredni poticaji Merčevom književnom stvaralaštvu bile su potrebe hrvatskog katolicizma uopće i Katoličkog pokreta napose. Merz je pisao isključivo u katoličkom tisku. U 19 takvih časopisa Merz je objavio 123 bibliografske jedinice od čega se na sam Život odnosi 12 članaka. Suradnja u Životu dijeli se na period prije i poslije studija u Parizu. U tim svojim člancima Merz obraduje teme o životu katolika u Austriji i Njemačkoj, o Katoličkoj akciji, a većina članaka posvećena je liturgiji i temama s područja kršćanskog morala.

**Slavica Tuškan:
Ivan Merz, Marica Stanković i zajednica
Suradnica Krista Kralja**

Dvije osobe i jedna ustanova su najdublje međusobno povezane i nedjeljive. Ivan Merz je svojom produhovljenom i svetačkom pojавom najviše utjecao na Maricu Stanković tako da je ona

Katedrala u
Banja Luci u
kojoj je
16. XII. 1996.
proslavljenia 100.
obljetnica
rođenja
Ivana Merza

Proslava u Banja Luci, rodnom mjestu Ivana Merza

Banjalučka biskupija pod zaštitom Ivana Merza

Zbog teške situacije u kojoj se nalazi Katolička Crkva u Banja Luci proslava 100. Obljetnice rođenja Ivana Merza proslavljena je skromno, onako koliko su mogućnosti dopuštale. Na samu obljetnicu rođenja 16.prosinca 1996. banjalučki biskup Msgr.Franjo Komarica predvodio je koncelebriranu sv. misu u banjalučkoj katedrali pred velikim brojem Merčevih štovatelja. U homiliji je između ostalog istaknuo kako je na početku rata u BiH cijelu biskupiju povjerio zaštititi Presvete Djevice Marije, sv.Josipa, sv.Bonaventure i sluge Božjega Ivana Merza. I sam uvjeren u zagovor ovoga "najdičnijeg člana banjalučke biskupije" biskup je zajedno sa svećenicima predvodio molitve za što skorije proglašenje blaženim sluge Božjega Ivana Merza.

(Nastavak sa str. 11)

Slavica Tuškan

Stanković ostvarila je Merčevu ideju za žene ute-meljivši zajednicu Suradnica Krista Kralja.

pošla njegovim stopama najprije u apostolatu među ženskom katoličkom mla-deži a onda u potpunom posvećenju svoga života Bogu. Ivan Merz ju je poticao i oduševljavao za osnivanje "civilnog reda", svjetovnog instituta po uzoru na Opera Cardinal Ferrari iz Italije što je on najozbiljnije mislio osnovati i u Hrvatskoj. Nakon Merčeve smrti Marica

stupio je na snagu novi pojednostavljen zakon o ka-uzama svetaca što se pozitivno odrazilo na Merčevu kauzu koja još nije bila završena na bisku-pijskoj razini. 1985.g. biskupijski informativni pro-ces je završen i kauza je prenešena u Rim na Kon-gregaciju za kauze svetaca gdje se rad na njoj na-stavlja. U tijeku je izrada temeljnog dokumenta zvanog "Positio" o životu, krepotima i glasu sveto-sti Sluge Božjega Ivana Merza. Kad dokument bude dovršen ide na raspravu konzultora teologa, a potom o njemu raspravljuju kardinali nakon čega slijedi papinski dekret o herojskom stupnju krepoti dotičnog kandidata oltara. Nakon posebnog po-stupka u kojem se dokazuje čudo koje se dogodilo po zagovoru Sluge Božjega slijedi njegovo pro-glašenje blaženim, beatifikacija kad za to dođe vri-jeme. (*Predavanje je pročitao o. Izidor Jedvaj*).

**Mons.Fabijan Veraja:
"Causa canonizationis" Sluge Božjega
Ivana Merza**

Informativni biskupijski postupak za proglašenje Ivana Merza blaženim pokrenut je 1958.g. u Zagrebu uoči tridesete godišnjice njegove smrti. 1983.g.

Jedan dio predavanja održanih na simpoziju bit će objavljena u časopisu Obnovljeni Život br. 3-4, 1997. Sva predavanja bit će objavljena u posebnom Zborniku koji je u pripremi.

Ivanu Merzu za 100. rođendan

Ivan Merz po svom javnom djelovanju
Utjecao je na svoju generaciju
Koja je stvarno upoznala
Njegovu ljubav i veličinu.

Svetački lik Ivana Merza
Pokazuje nam put k Isusu Kristu.
Merzova je duša impregnirana
Nadnaravnim, Božjim svijetom.

Ivane, Tvoja svetačka pojava
Po Tvojim vrlinama i krepostima
Širokim kulturnim vidicima
Svijetli nama, Tvojim križarima.

Mlad si umro, na glasu svetosti,
Ostavio duhovnu baštinu,
Tvoje ime neće silaziti
S pozornice katoličkog svijeta.

Danas, na dan stote obljetnice
Rođenja brata Ivana Merza,
Zahvalujemo za pokazanje puta
K Isusu Kristu - Kralju vječne slave!

Dragi Ivane, naš sveti Brate,
U nebu pred Božjim prijestoljem,
Pred Veličanstvom Boga Svevišnjega
Moli, Brate, za mlade Hrvate!

Jozef Staszakowian
16. prosinca 1996. g. Gromadka, Poljska

Što ćemo ti pokloniti?

Što ćemo ti pokloniti za stotu obljetnicu
Rodjenja? Stotinu bijelih i crvenih ruža,
Od kojih svaka čistoću znači i kao ti
Bogu se na slavu za žrtvu pruža.

Da ti na dar prikažemo svu našu
Mladež, za koju si umirući život prikazao,
Da te molimo za one koje si volio i
Za koje si sve svoje sile i snage dao.

Da te zamolimo da i sada svrneš s
Nebeskih visina svoj pogled po toj Suznoj Dolini,
Da pomoliš se za mladost našu, jer
Puno toga ima što peče nas i boli.

Pomoli se, Ivane, za sve one mlade koji
Su robovi droge, pušenja, alkohola,
Kojima ne mogu pomoći ni roditelji,
Ni Crkva, a ponajmanje škole.

O daj, Ivane, da naša mladež,
Odvrati se od toga puta koji u zlo vodi,
Da okrenu se domu i Crkvi i da hrabro,
Mogu reći NE toj lažnoj slobodi.

Pomoli se za one koji ne vole dan,
Čiji se burni život odvija samo noću.
Daj da se vrate svi posrnuli i pali,
Da vide kako je lijepo sačuvati čistoću.

Neka stotine i stotine obraćenih mlađih
Najljepši poklon tebi za stoti rođendan bude!
Ti izmoli da nestane psovke i nečistog
Života s ove naše hrvatske grude!

Najljepši poklon tebi za rođendan će biti
Ona mladež neokaljana obraza i srca čista,
Izmoli da naša mladež tebe slijedi, pa
Ako treba i umrijeti za Crkvu i za Krista.

Dubravka Beljan, Karlovac

Proslave u Rimu

*Papa štovateljima Ivana Merza:
"Budite svjedoci evanđeoskih vrijednosti!"*

*Štovatelji Ivana Merza predaju njegovu sliku na poklon Svetom Ocu na Generalnoj audijenciji
24.VII.1997. u Vatikanu*

Hodočašće u Vječni Grad u povodu jubileja Ivana Merza

Tragom vjernosti Ivana Merza Papi i Rimu organizirano je od 20. do 26. srpnja 1996. u njegovoj jubilarnoj godini, stote obljetnice njegova rođenja, hodočašće u Vječni Grad. Hodočašće je organizirala Postulatura Ivana Merza, a vodio ga je postulator o.Božidar Nagy. Na hodočašću je sudjelovalo pedesetero mladih štovatelja Ivana Merza, iz svih krajeva Hrvatske. Bili su nazočni na generalnoj audijenciji u srijedu 24.srpna zajedno sa skupinom mladih Gorući grm iz Varaždina, te s hodočasnicima iz Splita i sa Brača. Sveti Otac ih je pozdravio na hrvatskom jeziku ovim riječima:

“Srdačno pozdravljam vjernike župe sv.Andrije apostola na Sućidaru u Splitu i župe sv.Ivana Krstitelja u Postirama na Braču, zatim skupinu mladih iz Varaždina, te predstavnike hrvatskih križara koji su došli u povodu 100. obljetnice rođenja sluge Božjega Ivana Merza. Dobro došli!

Predragi, svjesni svojega kršćanskog poziva, nastojte u sredini u kojoj živite i radite biti svjedoci evanđeoskih vrijednosti kako bi na taj način pri-donijeli duhovnom preporodu svojega naroda, sada u ovo poratno doba i na pragu trećega tisućljeća. Na vas ovdje nazočne, na vaše župne za-

jednice i na vaše obitelji zazivam Božji blagoslov. Hvaljen Isus i Marija!”

Prigodom audijencije Svetome Ocu bila je kao poklon predana velika uramljena slika Sluge Božjega Ivana Merza.

Vatikanski dnevnik “L’Osservatore Romano” donio je sutradan 25.7.1996. na strani petoj opširnije podatke o ovom hodočašću organiziranom u povodu Merčeva jubileja.

29.srpna 1996. manja skupina štovatelja Ivana Merza sudjelovala je na papinoj privatnoj sv.misi u Castelgandolfu, gdje je Sveti Otac boravio na ljetnom odmoru. Tom prigodom postulator o.Božidar Nagy, uručio je Svetome Ocu publikacije o Ivanu Merzu. Papinu pozornost privukli su natpisi na križarskim majicama koje su neki imali pa je naglas pročitao samo dva natpisa: Bog živi i Euharistijski pokret mladih.

Slavlje Merčevog jubileja u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima i u Domu hrvatskih hodočasnika

U nedjelju 17.studenoga 1996. u hrvatskoj crkvi sv.Jeronima u Rimu održana je rimska proslava stote obljetnice rođenja sluge Božjega Ivana Merza. Koncelebriranu sv.misu predvodio je postulator kauze za beatifikaciju Ivana Merza o.Božidar Nagy. Koncelebriralo je više od dvadeset hrvatskih svećenika koji se nalaze u Rimu, a nazočni su bili brojni hrvatski vjernici te trojica veleposlanika: prof. Ive Liviljanić, hrvatski veleposlanik pri Svetoj Stolici, dr.Davorin Rudolf, hrvatski veleposlanik pri talijanskoj vladi, te veleposlanik Republike Bosne i Hercegovine pri Svetoj stolici i talijanskoj vladi prof. Vlatko Kraljević. U svojoj propovijedi postulator Merčeve kauze napose je istaknuo nje-govu "rimsku orientaciju", tj. veliku ljubav Ivana Merza prema Crkvi, Rimu i Papi koju je očitovao i u svojim spisima i u povezivanju Hrvata, posebno mladih, sa središtem kršćanstva razvijajući u njima odanost prema Kristovu namjesniku, što je sve dalo povoda da se i u Vječnom Gradu proslavi sto-te obljetnica njegova rođenja. Na poseban je način bila istaknuta poznata rečenica Ivana Merza koja

je, citirana u Vječnom Gradu, dobila poseban nglasak. Kada je Ivan Merz u jednoj anketi bio zapisan zašto ljubi Katoličku Crkvu i Sv.Oca Papu, odgovorio je: "Jer u Crkvi vidim jasnu sliku preljubljenog Spasitelja i Boga Isusa sa svim njegovim savršenstvima, a u Sv. Ocu Papi pod prilikama čovjeka vidim Boga svoga i Gospoda svoga."

Koncelebrirana sv. misa u hrvatskoj crkvi svetog Jeronima u Rimu u povodu proslave 100. obljetnice rođenja Ivana Merza.

Na sv.misi pjevalo je poznati pjevački zbor "Katančić" iz Valpova koji je za tu prigodu došao u Rim. Nakon mise bila je najprije predstavljena doktorska disertacija Ivana Merza, a potom je zbor "Katančić" pod ravnateljem dirigentice Sandre Lovrinčević, izveo prigodni koncert duhovnih pjesama u okviru kojega je bila otpjevana i himna u čast Ivanu Merzu. Nakon koncerta u prostorijama hrvatskog Zavoda sv.Jeronima bilo je upriličeno primanje za sve sudionike proslave.

Merčev jubilej na poseban je način proslavljen u Domu hrvatskih hodočasnika u Rimu, koji po njemu nosi ime. Ivan Merz je svojim nebeskim zagovorom isprosio da se mogao ostvariti ovaj pothvat otvorenja Doma. Na samu stotu obljetnicu Ivana rođenja u Domu je služena svečana Sveta Misa koju je predvodio hrvatski isusovac o. Luka Rađa. Sv.Misi pribivalo je osoblje Doma. Tijekom cijele ove jubilarne godine, kao što je to bilo prije i poslije nje, osoblje Doma govori svim hodočasnicima o Ivanu Merzu, upoznaju ga s njegovim likom, životom i apostolskim ostvarenjima.

Ivanu Merzu

Za 100. rođendan

Habra četa Kristovih vojnika
Vedra duha naprijed kroči smjelo
Da proslavi 100. rođendan Ivana Merza
Koji je učinio veliko djelo.
Rastao je među nama
Skroman, nježan kao cvijet,
Duše čiste kao ljiljan
Volio je cijeli svijet.

Sa svojim je životom
Pun kreposti i vrline
Usmjerio život mlađih
Da stupaju hrabro stazom
Ne skrenuvši u krivine.
Vodio je našu mladež
Stazom koja vodi Kristu,
Bio je kao zvijezda
Što im pokazuje putu
Da im duša ne zaluta.
A i kuda treba poći
Da mogu Kristu doći.

Imao je plemenito srce
Lijep je bio i dušom i tijelom

Molitve je svoje dnevne
Život, dušu svoju čistu
Sve to je radosno darivao
Isusu Kristu.

Sve molitve svoje, bdijenja
Prikazao je Kristu Kralju
Moleći se uvijek sabran
I u Crkvi, svome domu,
Među braćom i sestrama,
Pred Svetohraništem kod oltara,
Ne skrećući nikad s puta
Svojih dragih Idea.

Visoko se uzdigao prema nebu
Poput Orla, ptice snažne
Sačuvao dušu čistu
I svoj mladi skroman život
Darivao svome Kristu.
Nek križarstvo brižno čuva
Vječni spomen na mlađića
Koji je bio svakome prijatelj i brat
Koјeg je resilo geslo
Žrtva, Euharistija, Apostolat.

Proslava 100. obljetnice Ivana Merza u Francuskoj

Simpozij na Sorboni i Katoličkom institutu u Parizu, 9. i 10. XI. 1996.

“IVAN MERZ - PIONIR DUHOVNIH VEZA IZMEĐU FRANCUSKE I HRVATSKE”.

Stota obljetnica rođenja Ivana Merza proslavljena je u Parizu 9. i 10. studenog. Na inicijativu Postulature za beatifikaciju Ivana Merza, Filozofski fakultet iz Zagreba, uz suradnju Institut Catholique (Katoličkog instituta) i Sveučilišta Sorbone, organizirao je studijski dan pod nazivom: “Ivan Merz - Pionir duhovnih veza između Francuske i Hrvatske”.

Budući da je Ivan Merz postigao doktorat na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a prije toga je studirao u Parizu od 1920. do 1922. na spomenutim učilištima, te su se tri ustanove angažirale da s tim simpozijem proslave stotu obljetnicu njegova rođenja. Sva predavanja na simpoziju bila su održana na francuskom jeziku.

Prvi dio simpozija, u subotu 9.XI. prije podne održan je na Institut Catholique, a simpozij je otvorio rektor instituta Mons. Patrick Valdrini. U svome uvodnom govoru istaknuo je posebno tri razloga zbog kojih je Katolički institut pokazao zanimanje i radost što sudjeluje u održavanju toga simpozija. Prvo, jer je Merz bio student tog instituta, i to još u njegovim počecima kad je institut nastajao; stoga su predstavnici instituta radosni što se mogu pridružiti odavanju počasti Merzu, kao svome stu-

Mons. Patrick Valdrini, rektor Katoličkog Instituta u Parizu otvara simpozij o Merzu

Dr. Marko Gjidara, dekan Pravnog fakulteta, predsjeda prvom dijelu simpozija na Katoličkom Institutu. Desno od njega dr. Henrik Heger, lijevo Kristina Matošin i dr. Marin Škarica

dentu. Drugi razlog jest činjenica da je djelo Ivana Merza, njegova doktorska disertacija na francuskom, veliko ohrabrenje za ustanove instituta koje promiču poznavanje francuskog jezika i kulture. Treći razlog jest sam sadržaj njegove disertacije: liturgija i francuski pisci. Njegova disertacija jest djelo velike originalnosti jer ulazi na područje istraživanja čime se bavi odjel za visoke liturgijske studije na samom institutu. Na koncu svoga pozdravnog govora rektor Valdrini izrazio je želju da i taj simpozij pridonese što bržem završetku procesa za Merzovu beatifikaciju i promicanju što boljih veza između Francuske i Hrvatske. Ujedno je zah-

Sudionici simpozija na Katoličkom institutu

Dr. Henrik Heger predsjeda drugom dijelu simpozija koji je održan na Sveučilištu Sorbonni. Do njega lijevo dr. Milka Jauk-Pinhak, desno prof. Ivanka Jardin

valio organizatorima kao i samom Ivanu Merzu što su drugu polovicu simpozija organizirali na Sorboni čime se potvrdila povezanost između tva visoka učilišta.

U prijepodnevnem dijelu simpozija, koji je bio posvećen "Teološkim vidicima osobe i djela Merza", nastupila su tri predavača. Dr. Henrik Heger sa Sorbone prikazao je životni put Ivana Merza kao hrvatskog katoličkog intelektualca. Dr. Marin Škarica, rektor Teologije u Splitu, prikazao je Merza kao promicatelja liturgijske obnove u Hrvatskoj, o čemu je napisao i svoju doktorsku disertaciju (u Rimu 1975.god.) Prevoditelj ovoga predavanja na francuski bila je Kristina Matošin iz Pariza. Dr. Božidar Nagy, postulator Merčeve kaze, govorio je o glavnim vidovima duhovnosti Ivana Merza s posebnim naglaskom na utjecaje koje je primio iz kontakata s duhovnošću francuskih katoličkih krugova.

Poslijepodnevni dio simpozija pod naslovom "Književne i kulturne perspektive osobe i djela Ivana Merza" održan je na Sorboni. Pismeni pozdrav svim nazočnim uputio je dr. Pierre Brunel, direktor Odsjeka za francusku civilizaciju na kojem je Merz studirao. U svom pozdravu između ostalog je rekao da u Merzu odaje počast ne samo vrijednosti jednoga čovjeka, nego i vrijednostima koje je on branio i koje i mi imamo dužnost braniti. Prof. Ivanka Jardin, ravnateljica Hrvatske dopunske škole u Parizu i vicepostulator kaze Ivana Merza za Francusku, govorila je o vezama Merza i Francuske. Dr. Milka Jauk Pinhak, prodekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu, u ime glavnog organizatora prikazala je sadržaj Merčeve disertacije i svu originalnost njegova znanstvenog rada. Simpozij je zaključio, davši zaokruženu sintezu cijelo-

ga dana, dr. Marko Gjidara, dekan pravnog fakulteta Pariz II.

Organizatorima i sudionicima simpozija uputio je svoju poruku i kardinal Franjo Kuharić u kojoj između ostalog kaže: "Sluga Božji dr. Ivan Merz bio je svim srcem čovjek Crkve i svim povjerenjem odan Petrovu Nasljedniku kao čuvaru i jamcu Istine... Stoga vjerujem da će tako odličan skup, razmatrajući život i djelo dr. Ivana Merza, otkriti svjetlo njegova primjera i našem vremenu."

Vrhunac studijskog skupa u Parizu bilo je predstavljanje knjige-doktorske disertacije Ivana Merza koje je održano na Sorboni nakon završenih predavanja. Disertacija nosi naslov "Utjecaj liturgije na francuske pisce." Pisana je i sada objavljena, u izvorniku, tj. na francuskom jeziku, u izdanju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Postulature za beatifikaciju Ivana Merza. Disertacija ima 300 stranica.

Na simpoziju je sudjelovalo više od stotinu gostiju, Francuza i Hrvata koji žive u Parizu, a glavna svrha mu je bila omogućiti da Francuzi bolje upoznaju Merza koji je za one koji se prvi put susreću s njegovim likom veliko otkriće. Na simpoziju su sudjelovali i ambasador Republike Hrvatske u Parizu Smiljan Šimac, ataše za kulturu pri ambasadi prof. Mate Maras, umirovljeni francuski ambasador u Hrvatskoj gosp. Georges-Marie Chenu, predstavnici ustanove Les Amitiés Catholiques Françaises, koja je stipendirala Merza za vrijeme njegova studija u Parizu, i mnogi drugi uzvanici.

Hrvatski pjevački zbor "Ivan Zajc" iz Pariza pjeva na svetoj misi u crkvi sv. Vinka u Parizu na proslavi 100. obljetnice rođenja Ivana Merza.

Kardinal Franjo Kuharić:

“Merz izrastao u Parizu kao cjelovita ličnost vjere i kulture srca i savjesti.”

Poruka Kardinala Franje Kuharića organizatorima i sudionicima simpozija o Ivanu Merzu u Parizu

Srdačno pozdravljam organizatore susreta, sve sudionike, posebno predstavnike Crkve u Francuskoj. Upućujem svoj posebni pozdrav Mons.Patricku Valdriniu, rektoru Katoličkog instituta u Parizu.

Dr. Ivan Merz bio je student slavne Sorbone i Katoličkog instituta. Nadahnuće su mu bili veliki francuski kršćanski pisci i liturgija Crkve. Izrastao je u Parizu kao cjelovita ličnost vjere i kulture srca i savjesti.

U ovom vremenu Europa proživljava duboku krizu na misaonim i moralnom planu. Uzrok te krize su razna filozofska i ideološka mišljenja i tumačenja samoga čovjeka koja odbacuju punu istinu o čovjeku koju crpimo samo iz vjere u Božju riječ. Vrijednosti koje ostvaruju čovjekov život u punini i cjelovitosti njegova bića i smisla imaju svoj nepresušiv izvor u Objavi Božjoj koju nam Crkva neumorno predaje i tumači.

Sluga Božji dr.Ivan Merz bio je svim srcem čovjek Crkve i sa svim povjerenjem odan Petrovom Nasljedniku kao čuvaru i jamcu Istine. Taj mladi čovjek, u svom vremenu izrastao je kao svjedok za Isusa Krista u savršenosti života. Ostvario je Isusovu riječ: “Vi ste svjetlost svijeta” (Mt 5,14). Stoga vjerujem da će tako odličan skup razmatrajući život i djelo dr. Ivana Merza, otkriti svjetlo njegova primjera i našem vremenu.

Dok s dubokim poštovanjem upućujem pozdrav svim sudionicima, želim za uspješan rad Božji blagoslov

+Franjo Kardinal Kuharić nadbiskup zagrebački

Vanjska proslava u Parizu: Sveta misa u crkvi sv. Vinka i svečano primanje

Proslava je završena svečanim primanjem i prijateljskim razgovorom u prostorijama Centre Sevres. Na slici: gospodin Rade Raič, predsjednik odbora Hrv. dopunske škole u Pa-

Proslava 100. obljetnice rođenja Ivana Merza u Parizu završila je u nedjelju 10. studenog misnim slavljem u crkvi sv.Vinka Paulskog. U tu je crkvu Merz kao student veoma često dolazio na sv.Misu jer je stanovao u neposrednoj blizini. Sv.misu pred-

vodio je postulator o.Božidar Nagy, a kod sv.mise pjevalo je hrvatski pjevački zbor iz Hrvatske katoličke misije u Parizu pod ravnateljem dirigentice Lidiye Chanton. Nakon sv.Mise svi sudionici proslave okupili su se na primanju u obližnjem isusovačkom učilištu Centre Sevres.

Dr. M. Jauk - Pintak na primanju u razgovoru s Hrvatima Pariza, g. Mirko Miletić, gda. Celić - Dražić.

Dar Ivanu za njegov 100. rođendan

Prvi svezak SABRANIH DJELA IVANA MERZA

DOKTORSKA DISERTACIJA IVANA MERZA

“L'influence de la liturgie sur les écrivains français”

(Utjecaj liturgije na francuske pisce)

Predstavljena na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu,
16.prosinca 1996.

Predstavljanje doktorske disertacije Ivana Merza u vijećnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 16.XII.1996. S desna na lijevo: prof. dr. Stipe Botica, dekan, dr. Milka Jauk-Pinhak, prodekan, dr. Marin Škarica, rektor Teologije u Splitu, dr. Božidar Nagy, postulator

U ponedjeljak, 16.prosinca 1996. na samu 100. obljetnicu rođenja Ivana Merza u 12,00 sati održana je u Vijećnici Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu promocija Ivanove doktorske disertacije koja je za tu prigodu objavljena kao prvi svezak njegovih Sabranih djela. Disertacija je objavljena u originalu, tj. na francuskom jeziku kako ju je Merz u izvorniku napisao. Ivan Merz je obranio svoju disertaciju na Filozofskom fakultetu 1923.g.

Disertaciju su izdali Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Postulatura za beatifikaciju Ivana Merza.

U ime prvog izdavača Filozofskog fakulteta o disertaciji je govorila prof. dr. Milka Jauk-Pinhak, prodekan Filozofskog fakulteta. U ime drugog izdavača Postulature Ivana Merza govorio je o.Božidar Nagy. Rektor teologije u Splitu, dr. Marin Škarica, koji je napisao svoju disertaciju o Ivanu Merzu i liturgiji, predstavio je liturgijski opus Ivana Merza.

Prikaz doktorske disertacije Ivana Merza

Donosimo ovdje prikaz disertacije Ivana Merza iz pera dr. Milke Jauk-Pinhak, prodekanu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dr.M. Jauk-Pinhak sudjelovala je svojim predavanjem na Merčevom simpoziju u Parizu i u Zagrebu.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Postulatura kauze za kanonizaciju Ivana Merza izdali su njegovu disertaciju na francuskom jeziku, koju je 1923.g. obranio na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Merz je studirao francuski jezik i književnost najprije u Beču, a zatim u Parizu.

U svojoj disertaciji istraživao je francusku književnost navedenog razdoblja tražeći u njoj element liturgije. Pošao je od teze, koju je ranije postavio francuski književni povjesničar Hippolyte Taine, da je liturgija igrala ključnu ulogu u formiranju europske civilizacije i svih umjetnosti i književnih rodova već od srednjega vijeka. Jedino joj je stoljeće prosvjetiteljstva (18.st.) bilo nesklono. Filozofi prosvjetiteljstva i enciklopedisti njezivali su duh individualizma i smatrali da čovjeku nije nužan nikakav utvrđen kult niti zajednica da bi uspostavio odnos s Bogom. Naročito je J.J.Rousseau takvim stavom utjecao na svoje suvremenike i na velike pjesnike romantizma. U 19.st. događa se snažna liturgijska obnova i liturgija definitivno postaje nacionalno naslijeđe francuskoga naroda. Na početku stoji Chateaubriand, koji je želio pokazati da je od svih religija na svijetu kršćanstvo najhumanije, najpoetičnije, najsklonije slobodi, umjetnostima i književnost i najmoralnije. On je bio posebno privučen ljepotom obreda. Mnogi su pisci, poput njega, bili privučeni vanjskim, estetskim vidiom liturgije. Drugi su više bili pod dojmom liturgijskih tekstova i sadržaja obreda, koji mogu izaz-

Kardinal Franjo Kuharić:

“Ivan Merz - apostol liturgijske obnove mnogo vremena prije Drugog vatikanskog sabora!”

*Predgovor KARDINALA FRANJE KUHARIĆA
za francusko izdanje disertacije Ivana Merza*

Predgovor je napisan i objavljen u uvodu disertacije na francuskom jeziku. Ovdje ga donosimo u hrvatskom prijevodu

U povodu stote obljetnice rođenja Sluge Božjega Ivana Merza (1896.-1996.) započinje izdavanje njegovih Sabranih djela od kojih je većina sve do sada ostala u rukopisu. Kao prva knjiga u tome nizu jest prijevod njegove doktorske disertacije s naslovom “Utjecaj liturgije na francuske pisce”.

Zahvaljujem Postulatura za proglašenje svetim Ivanu Merzu i izdavaču da je to djelo, kao i ostala koja će slijediti, ponuđeno našoj javnosti.

Sluga Božji Ivan Merz umro je 1928. godine u 32. godini života., ali njegovo djelo ima poruku i za naše suvremenike. Drugi vatikanski sabor posvetio je veliku pozornost liturgijskoj obnovi. Crkva upravo iz liturgije živi svoju vjeru, svoju zahvalnost Bogu, svoju ljubav. Crkva iz liturgije, a to znači iz euharistijsko slavlja i sakramenata, crpi snagu za svoju svetost.

Drugi vatikanski sabor kaže: “Doista, liturgija kojom se osobito u božanskoj žrtvi Euharistije vrši djelo našeg otkupljenja, u najvećoj mjeri pridonosi da vjernici životom izraze i drugima očituju otajstvo Kristovo i narav prave Crkve.” (SC 2).

Liturgija je zaista izvor i središte života Crkve. Stoga je Crkva u liturgiju sabrala svu svoju pobožnost i izražava je mnogostrukim nadahnucima ljepote i dostojanstva. Arhitektura, slikarstvo, skulptura, glazba u liturgiji crpi svoja najuz-

višenja nadahnucia i izraze. Tako Crkva u liturgiji ulijeva kroz pobožnost očitovanje uzvišene ljepote. Stoga je razumljivo da uzvišenost i ljepota liturgije, proživljena vjerom, ne ostavlja ravnodušnim ljudima koji u sebi nose težnju za lijepim, uzvišenim i vječnim.

To je osjetila mlada duša Ivana Merza u Parizu. Sam ponesen iskustvom liturgijskog života, piše svoju doktorsku raspravu kako je liturgija utjecala na francuske pisce. Nisu rijetki oni koji su baš kroz liturgiju nalazili put do Boga i doživjeli obraćenje. To je dobro osjetio Ivan Merz jer je sam u liturgiji našao susret s Bogom, i daje svjedočanstvo kako sveta liturgija posvećuje čovjeka. Sudjelujući u Misi, hraneći se tijelom Kristovim i riječju Božjom, rastao je do pune kršćanske zrelosti. Možemo ga smatrati apostolom liturgijske obnove mnogo vremena prije Drugog vatikanskog sabora.

U vjerskom odgoju hrvatske katoličke mladeži, polagao je najveću pozornost upravo liturgijskom životu mlađih da rastu u uvjerenju vjere i čestitosti života.

Ovo djelo svojim sadržajem i sadašnjem naraštaju mlađih, a pisao ga je mladi Merz, može biti otkriće i poticaj na aktivno sudjelovanje u svetoj liturgiji.

Na sve čitatelje zazivam Božji blagoslov

+ Franjo Kard. Kuharić
nadbiskup zagrebački

(Nastavak sa str. 19)

vati vrlo snažne fizičke i duševne reakcije. Liturgija može pomoći čovjeku da uspostavi svoj unutarnji sklad.

Francuske pisce Merz je razvrstao u tri kategorije: liturgijske (koji čine većinu i imaju izrazito pozitivan odnos prema liturgiji), antiliturgijske (pjesnike romantizma) i indiferentne (npr. Balzac, Flaubert). S druge strane teče struja satanističkih djela u kojima se liturgijski elementi koriste da bi izazvali horor i užas (Hugo) ili se njima na simboličan način predočuju svakodnevni sadržaji (Baudelaire). Snaga liturgije posebno se očituje u tome što ona može izazvati obraćenje. U književnom

razdoblju, koje je Merz istraživao iz svoga sasvim osobnog i novog kuta gledanja na književnost, dva su vrhunca obilježena silinom utjecaja liturgije: prvi je Joris Karl Huysmans (90-ih godina 19.st.), a drugi Paul Claudel (u godinama 1910. do 1920.), oba konvertita. Kao autor i književni povjesničar Merz se služi finim, razrađenim i učenim analizama kojima otkriva nove dimenzije francuske književnosti. Bio je velik poštovalaca francuske kulture. Svojim je znanstvenim djelom bitno obogatio naše poznавanje francuske književnosti, a i samim Francuzima otkrio jedan njen novi vid. Uskoro se očekuje hrvatski prijevod toga djela.

Dr. Marin Škarica

Ljubav prema liturgiji i francuskoj književnosti - motiv disertacije I. Merza

GOVOR dr. M. ŠKARICE NA PREDSTAVLJANJU DOKTORSKE DISERTACIJE IVANA MERZA

“L’influence de la liturgie sur les écrivains français”

Vijećnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 16. prosinca 1996.

U ovom kratkom prikazu imam zadatku ukazati na liturgijsku pozadinu ove radnje, u stvari zašto se Merz odlučio pisati ovakovu neobičajenu radnju. Iznijet će i neka Merčeva liturgijska zapažanja i razmišljanja te kratko upozoriti na posebnost i vrijednost ove radnje uglavnom s liturgijskog stanovišta.

Razvoj Merčeve liturgijske orientacije i formacije

Merz je u Sv. Gabrijelu blizu Mödlinga u Svetom tjednu 1920. godine obavio liturgijske duhovne vježbe, koje je studentima držao poznati etnolog o. Wilhelm Schmidt. Otada je Merčev život poprimio snažni liturgijski pečat, te liturgija za njega postaje sve više život, i to život s Kristom i Crkvom, liturgija mu zapravo pomaže ostvariti zajedništvo s Kristom i Crkvom. Ta njegova ljubav prema liturgiji još više se osnažila i produbila za vrijeme njegova studija u Parizu, gdje je iskoristio sve mogućnosti da što dublje zađe u duh i bogatstvo liturgije. Tome je sigurno pridonijelo i njegovo svagdanje sudjelovanje na misi s misalom u ruci, njegova svagdanja pričest i često pohadanje svečanih liturgijskih obreda u raznim najpoznatijim pariškim liturgijskim centrima, koji su privlačili Parižane. Posebnu i jedinstvenu ulogu u formiranju mnogih francuskih i drugih intelektualaca, posebno pisaca, odigrala je kapela benediktinki u Rue Monsieur.(1) I Merz je najviše pohađao tu kapelu, jer je u njoj mogao duboko i istinski proživljavati liturgiju i u njoj aktivno sudjelovati.(2) Opažao je da liturgija ima velik utjecaj na mnoge ljudе, posebno na intelektualce, pisce, obraćenike.

Zaželio je nešto dublje ispitati koliki je i kakav taj utjecaj. Zato je i razumljivo da se odlučio, u svojoj doktorskoj radnji ispitati koliki je utjecaj imala liturgija na francuske pisce. Tako nastaje njegova doktorska radnja: *“Utjecaj liturgije na francuske pisce od Chateaubrianda do naših dana”*. Pisanje ove radnje omogućilo je Merzu da zaista duboko upozna liturgiju, njezino značenje, njezin duh i nadasve njezinu ulogu u formiraju pravog vjernika. Smatramo da je to bila zadnja faza Merčeva liturgijskog dozrijevanja i njegova potpuno liturgijskog usmjerjenja. To mišljenje potvrđuje i J. Radić: ”Izrada ovakove liturgijske disertacije bila je konačna faza u njegovoj liturgijskoj orientaciji i izobrazbi.”(3) Isto tvrdi i D. Žanko, koji kaže da se “prema svemu čini, da je Pariz izvršio na njega (Merza) najdublji utjecaj”(4) i da je Merz “kroz liturgijsko-poetsku Francusku izradio svoju svećačko-liturgijsku fizionomiju do savršenstva.”(5)

Temeljne postavke utjecaja liturgije na Francuze

Ukratko ćemo prikazati samo glavne Merčeve postavke i tvrdnje, koje on povezuje uz liturgiju, a donosi ih u uvodu i prvom poglavljju radnje. U samoj radnji on želi pokazati i dokazati da su te njegove tvrdnje ispravne.

On kaže da je srednjovjekovna drama nastala iz liturgije, to jest iz potrebe da se liturgijska otajstva narodu prikažu na jasan način. Stoga je liturgija u ono vrijeme imala važnu civilizacijsku ulogu, koju je uglavnom izvršavala preko mno-

gih benediktinskih samostana. Svi su umjetnici bili pod utjecajem liturgije, tako da su sve umjetnosti dužnici liturgije, jer su sve one na neki način služile potrebama liturgije. Sve srednjovjekovne književne vrste nose očite tragove liturgijskog utjecaja, počevši već od 9. stoljeća, a posebno neka djela poznatih pisaca 17. stoljeća, kao djela R. Racine-a, P. Corneille-a, B. Pascal-a, J. B. Bossuet-a. 18. stoljeće prožeto je individualističkim duhom Enciklopedista, stoga je ono posve antiliturgijsko. Antiliturgijski pisac je J.J. Rousseau i njegovi sljedbenici: A. de Musset, A. M. L. de Lamartine, A. de Vigny i drugi. Merz je svoju radnju podijelio na liturgijske pisce, antiliturgijske i takozvane "indiferentne".

Dalje Merz tvrdi da objavlјivanjem *Génie du Christianisme* F. R. de Chateaubrianda počinje povratak francuske kulture liturgijskim tradicijama, ali ovo još ne zahvaća narodne mase, jer su još postojale mnoge partikularne liturgije. Chateaubriand je uspostavio poštivanje liturgije u javnom mnijenju, ali njegovi dokazi nisu znanstveni. On opisuje najpoznatije obrede i čini se da tako prosvjeduje protiv antiliturgijskog duha Rousseau-ovih pristalica. Njegovo poznavanje liturgije je površno. Služi se liturgijom da iz nje izvede sentimentalne i romantične efekte. Tada dolazi jedan genijalan čovjek, don Guéranger, koji ponovno uvodi u Francusku liturgijsko jedinstvo, to jest jedinstvenu rimsку liturgiju, dokidajući sve partikularne liturgije. On je svojim lijepim i važnim djelima, *Institutions liturgiques* i *L'Année liturgique* omogućio širenje točnog shvaćanja liturgije i njezine ljepote. Merz naglašava da onaj tko želi upoznati liturgiju treba čitati ova djela. Guérangerova aktivnost stvorila je cijelu generaciju prijatelja liturgije. Sve ovo je na svoj način utjecalo na pisce. Barbey d'Aurevilly preteča je liturgijskog pokreta među francuskim piscima. *En route* od Huysmans-a (1896) označuje prvo doba cvata liturgijskog utjecaja u francuskoj književnosti. Claudelova zbirkica *Corona benignitatis anni Dei (1913)* drugi je takav vrhunac utjecaja liturgije. Liturgija će ubuduće imati važnu ulogu u životu francuskog naroda. Tako je liturgijska umjetnost J. K. Huysmansa, P. Verlainea, P. Claudela

i mnogih drugih pisaca na poseban način dužnik liturgije. Aktivnost opatije Solesmes i kapela benediktinki u pariškoj Rue Monsieur ostavili su u književnosti dublje tragove nego li benediktinska opatija u Beuronu.

Rimska liturgija - nacionalna baština francuskog naroda

Merz pri kraju uvoda ističe da je on, na temelju proučavanja i analize moderne književnosti, došao do zaključka da je rimska liturgija nacionalna baština francuskog naroda, i da sveti liturgijski tekstovi, koje u Francuskoj skoro svi vjernici prate iz misala, pružaju njima filozofiju i nauku života. Upravo to je razlog, naglašava Merz, zašto su se mnogi obratili na kršćanstvo upravo pod utjecajem liturgije. Merz još naglašava da se pisci mogu podijeliti u dvije grupe: s jedne strane pisci koji su više navezani na estetsku vrijednost, to jest na ljepotu liturgije (J. K. Huysmans), a s druge strane pisci koji nadasve pokušavaju bolje shvatiti sadržaj i filozofskovjersku poruku liturgije (E. Baumann).⁽⁶⁾

Merz je u svojoj radnji "minuciozno obradio oko pedeset književnika, analizirao oko 500 književnih djela (romana, lirske pjesama, drama, apologetskih stranica, antiliturgijskih spisa, konvertitskih svjedočanstava i najsjajnijih književnih priloga, u kojima se javlja barem jedan stih ili jedan redak liturgijskoga duha)." ⁽⁷⁾

Merz u zaključku ipak kaže da nije analizirao sva djela pojedinih pisaca u kojima se aludira na liturgiju, nego samo ona najvažnija. On također ističe da ova njegova radnja može poslužiti drugima u još dubljem proučavanju ovoga problema, ali u isto vrijeme tvrdi da neće biti moguće otkriti još neke novosti, jer je on detaljno analizirao mnoge pisce i veliki broj njihovih djela. Merz se nije dugo zadržavao na tumačenju poznatih liturgijskih stvari. Prema njemu "liturgija je javno bogoslužje organizirano službeno od Crkve" (Herbert). I razni vjerski obredi, koji se ne odnose striktno na liturgiju, ali su na neki način s njom povezani, privlače njegovu pažnju. U mnogo slučajeva on je naglasio i dokazao da je liturgija narodno bogatstvo francuskog naroda, bogatstvo koje odgaja ukus Francuza i daje im nauku života.

Utjecaji benediktinske liturgije

Liturgija je bila posebna briga benediktinaca, i ova je radnja većim dijelom zrcalo utjecaja benediktinaca na francuski narod. Merz u ovoj radnji barem nekim naznakama pokazuje da je liturgija utjecala i na srednjovjekovnu dramu, a taj utjecaj osjeća se sve do danas, kaže on, kod francuskih pisaca. Suvremena liturgijska obnova u Francuskoj velikim je dijelom djelo don Guérangera, koji ponovno uspostavlja jedinstvenu rimsku liturgiju, koja u Francuskoj nije postojala od Karla Velikog do 18. stoljeća. J. K. Huysmans, koji je bio apostol liturgije među intelektualcima i umjetnicima, pokazao je da se ljepota poezije nalazi u raznim vjerskim obredima. Veliko zanimanje za liturgiju francuskih intelektualaca i srednje klase privuklo je i pažnju stranaca, koji se nisu mogli otregnuti draži liturgije. Merz kaže da iz njegovih analiza proizlazi da su se mnogi obratili pod utjecajem liturgije.(8)

Merz je sve svoje tvrdne potkrepljivao citatima i smatrao je da je uspio dokazati sljedeću don Guérangerovu tvrdnju: "... Ljubav prema svetim svečanostima (obredima) duboko je ukorijenjena u srcima Francuza i zajedništvo (savez) između vjere i poezije, koje čini temelj katoličke liturgije, ima za njih tako veliki čar, da ne mogu ni bol ni politički interes prouzročiti da je u ovim časovima zaborave, dok tako plemenite i duboke emocije prolaze njihovim dušama."(9)

Apologija liturgije

Merz je na kraju radnje donio i nekoliko veoma važnih kazala; ja ovdje želim posebno istaknuti ono liturgijsko, koje sadrži veći dio raznih obreda i ceremonija, liturgijskih tekstova i pojmove (preko 160), koje su u 19. i 20. stoljeću analizirali razni francuski pisci. U ovom kazalu može se veoma brzo konzultirati i pronaći koji je pisac obrađivao pojedinu materiju i pojmove, u kojemu djelu i na kojoj stranici toga djela. Ovo kazalo je veoma važno i zahtjevalo je naporan i dug rad da ga se priredi.(10)

"Karakteristika je ove opširne teze da je i nenhice postala apologijom liturgije. Na poseban

način potrebno je naglasiti da se u posve novom svjetlu pokazalo važno značenje gregorijanskog pjevanja... Sam Merz je osobno pohađao razne liturgijske centre u Francuskoj: Montmartre, Chartres, Lourdes, benediktinke u Rue Mon sieur u Parizu i druge, i na taj način je kontrolirao opise pisaca koje je obrađivao."(11)

D. Žanko pisao je 1938: "Tim golemin radom dr. Merz se uzdigao u red najtemeljitijih stručnjaka ovoga predmeta i sami Francuzi bili bi mu najviše zahvalni, kada bi imali štampanu ovu savjesnu i minucioznu stručnu klasifikaciju i studiju o liturgijskim elementima u njihovoj ogromnoj i nepreglednoj literaturi."(12) Slično se izrazio i dr. Tommaso Federici, laik, profesor na Papinskom liturgijskom institutu u Rimu, kad je upoznao djelo Ivana Merza. Srećom, sada Francuzi imaju štampanu ovu radnju i mogu biti zahvalni onima koji su je izdali.

Odlučujući francuski utjecaj na Merza

Nakon svega rečenoga možemo prihvati kao točnu tvrdnju prof. D. Žanka: "Ali po svemu se čini, da je Pariz izvršio na njega u tom smislu najdublji utjecaj, da je baš kroz francusku katoličko-konvertitsku literaturu osjetio svu realnost Kristove prisutnosti u rimskoj Crkvi. Sa dušom, kakvom je Ivan došao u Pariz 1920. proći kroz čudo katoličkoga srca moderne Francuske pišući disertaciju i listajući stranicu po stranicu od Chateaubrianda do Helloa, tragači isključivo za najintimnijim aspektom Crkve, za liturgijskim duhom, to znači proći jedinstveno krštenje vodom ljepote. Kroz francusku religioznu poeziju voden za ruku od de Maistrea, Huysmansa i Claudela Merz se smrtno zaljubio u kolektivnog Krista i ne samo naučio nego lično doživio njegovu realnu prisutnost u Crkvi i svemu crkvenom, naravno umjetnički doživio kroz intuiciju Leona Bloya i Paul Claudela, znanstveno doživio kroz misli Emila Baumanna, Luise Bertranda i Peguya, te nadnaravno doživio kroz psalme i liturgijsku molitvu Mise, o kojoj ga je snažno poučio slavni don Guéranger."(13)

Sada možemo vidjeti i shvatiti odakle kod Merza onakova ljubav i oduševljenje za liturgiju. Na taj način on dolazi u Zagreb u drugoj po-

lovici 1922. godine potpuno spremam duhovno, liturgijski i intelektualno započeti odlučan rad među hrvatskom katoličkom mladeži, posebno s namjerom da duhovno obnovi ovu mladež okupljenu u katoličkim organizacijama, a i cijelu Hrvatsku upravo po liturgiji.

Objavljanje ove vrijedne doktorske radnje veliko je obogaćenje za sve koji cijene Merza i njegov rad, ali i za sve koji žele upoznati smisao i značenje liturgije za istinski duhovni život.

Primjer stvarne i življene moderne svetosti

Završimo ovaj prikaz riječima prof. Tommasa Federicija: "Tako kao laik, jedini od začetnika liturgijskih pokreta i obnova modernog vremena, Ivan Merz je dostojan da se nazove ljubljeni, dragocjeni sin Crkve, izabrana duša, Božji ugodnik i da bude predložen kao primjer moderne svetosti, stvarne i življene."(14)

U stvari Ivan je znao ići naprijed, neustrašivo i sigurno, i onda kada to nije bilo lako, kada je nailazio na mnoge poteškoće, nerazumijevanje, protivljenja, bez ikakve jače podrške, i uspio je, nadvladavajući sebe.

U ovome stoji značenje i veličina Ivana Merza. Uzet u svojoj cjelini, on stoji pred nama kao čovjek, apostol, propagator liturgije, svetac - da ga što bolje upoznamo i naslijedujemo. Objavljanje ove njegove doktorske radnje svakako će uvelike doprinijeti njegovu boljem upoznavanju u njegovoj i našoj Hrvatskoj, ali isto tako i diljem svijeta. Upravo zato izdavanje ove radnje ima svoje veliko opravdanje.

1 Usp. R. SALOMÉ, *La vocation d'une Chapelle - Chezles Dames Bénédictines de la Rue Monsieur*, u *Revue des Jeunes* 2 (1917) 94-99; I. MERZ, *L'influence de la liturgie sur les écrivains français de Chateaubriand à nos jours*, Zagreb 1996, 187-188; 191-193. U tu kapelu su dolazili i uživali u obredima: F. Coppée, F. Brunetière, J. K. Huysmans, te Hollandanin M. von der Meer de Walcheren; u njoj se pod utjecajem liturgije obratise intelektualci André de Bavier i M. Lucien Puel de Lobel.

2 Usp. I. MERZ, *Obred oblačenja novakinje*, u *Franjevački vjesnik* 1 (1928) 18-21; *Isit, Dnevnik (za vrijeme boravka u Parizu) naviše mjesta*.

3 J. RADÍČ, *Liturgijska obnova u Hrvatskoj*, Ma-karska 1966, str. 13l.

4 D. ŽANKO, *Duša dra Ivana Merza*, u *Život* 5 (1938) 251.

5 Isti, *Misa u novijoj francuskoj literaturi*, u *Život* 9-10 (1938) 520.

6 Usp. I. MERZ, *L'influence de la liturgie sur les écrivains français de Chateaubriand à nos jours*, Zagreb 1996, 15-21.

7 D. ŽANKO, *Misa u novijoj francuskoj književnosti*, u *Život* 9-10 (1938) 515.

8 Usp. I. MERZ, *L'influence...*, 253-254.

9 Isto, 254.

10 Usp. Isto, 289-294.

11 Redakcijski uvod u članak I. MERZ, *Upliv liturgijer na francusku književnost od Chateaubriand-a do danas*, u *Katolički List* 33 (1923) 394.

12 D. ŽANKO, *Misau novijoj francuskoj literaturi*, u *Život* 9-10 (1938) 215.

13 Isti, *Duša dra Ivana Merza*, u *Život* 5 (1938) 251-252.

14 T. FEDERICI, *Otkriće Ivana Merza*, u *Ivan Merz - glasilo Postulature* 1-2 (1975) 31.

Misli Ivana Merza o liturgiji

»Liturgija je službena molitva Crkve, službena molitva Zaručnice Kristove, razgovor između Zaručnice i Božanskog Zaručnika... A što biva tek onda kada prisluškujemo razgovor između Krista-Boga i njemu slične Crkve? Zar da sav taj idejni svijet ostane za nas bezpredmetan, da ne digne naše živote do neizmjernih visina božanskog života... Po liturgijskom razmatranju svaki katolik postaje velik i univerzalan. On ostavlja po strani svoje osobne interese i počinje osjećati što osjeća sama Crkva, taj velebni odraz samog neizmjernog Krista. Na temelju se Liturgije svaka pojedina duša odgaja. Može se reći da je Liturgija pedagogija u pravom smislu riječi, jer pomoći nje vjernik u svojoj duši proživjava sve faze vječnog Kristova života«. (Iz članka »Duhovna obnova po liturgiji«).

Svečana akademija u povodu stote obljetnice Ivana Merza

Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu

15. prosinca 1996.

Akademski zbor "Palma" iz Bazilike Srca Isusova u Zagrebu, gdje se nalazi grob Ivana Merza, sudjeluje na akademiji u Hrvatskom narodnom kazalištu

U nedjelju, 15.prosinca 1996. s početkom u 17 sati održana je u Hrvatskom narodnom kazalištu Svečana Akademija posvećena 100.obljetnici rođenja Sluge Božjega Ivana Merza. Akademiju je organizirala Postulatura za beatifikaciju Ivana Merza. Brojni štovatelji Ivana Merza ispunili su kazalište do posljednjeg mesta. To je već drugi puta da je spomen na Ivana Merza održan u ovome hramu hrvatske kulture. Prvi puta u Hrvatskom narodnom kazalištu bila je svečano proslavljena 15. obljetnica smrti Ivana Merza i to u svibnju mjesecu 1943.god. što je bilo spomenuto na ovoj sadašnjoj akademiji. Na akademiji su sudje-

lovali razni izvođači, među njima i pet pjevačkih zborova: Akademski zbor "Palma" iz Bazilike Srca Isusova iz Zagreba, Collegium pro musica sacra iz Zagreba, zbor učenika Nadbiskupske klasične gimnazije, zbor učenika Osnovne škole "Dr.Ivan Merz" iz Zagreba, zbor "Katančić" iz Valpova. Kroz riječ i glazbu raznih izvođača prikazan je lik Ivana Merza. Pojedine točke ilustrirale su određene vidove njegove duhovnosti. Tako je kroz riječ i glazbu ponovno predstavljena ljepota njegove duše i još jednom došla do izražaja poruku koju nam Bog preko njega upućuje.

"Ime koje se neće izbrisati ni na nebu ni na zemlji!" (D.Žanko)

Pozdravni govor postulatora, o.Božidara Nagya, na otvorenju Akademije

Već po drugi put od kako je Ivan Merz napustio ovu zemlju i ušao u blaženu vječnost, u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu održava se komemoracija njemu u spomen. Prvi puta bilo je to 1943. godine kada se komemorirala 15.obljetnica njegove smrti.

Nakon više od pedeset godina opet se na ovome mjestu okupio novi naraštaj njegovih štovatelja koji čuvaju njegov spomen da u ovome hramu hrvatske kulture proslavi stotu obljetnicu rođenja čovjeka koji je duboko označio hrvatsku religioznu kulturu u ovom našem stoljeću

svojim svetačkim životom i svojim odgojiteljskim radom među hrvatskom mlađeži.

“Suđeno je za neke ljudе, da njihovo ime nikada ne silazi sa poprišta duhovne borbe čovječanstva” - tim riječima započinje svoj poznati eseј o Ivanu Merzu njegov bliski prijatelj, prof. Dušan Žanko, intendant Hrvatskog narodnog kazališta u vremenu od 1941. do 1943. Svoj eseј prof. Žanko nastavlja:

“Ti se ljudi pojave najednom kao neki poslenici višega svijeta i uđu u službu ovoga svijeta, ... ne misleći na uspjeh i ne računajući na snagu svoje riječi i svoga srca, nego samo na slavu Ideje. Kao vjesnici nijeme Providnosti, kao oblici nevidljive ljubavi umiješaju se među ljudе i njihova budnost ide pred svima, njihova mudrost uznemiruje sve... Ime Ivana Merza može se već danas sigurno ubrojiti među imena onih koji se neće izbrisati ni na nebu ni na zemlji” završava prof. Žanko uvod svoga eseja o Merzu.

Svjedoci smo da se ove gotovo proročanske riječi Dušana Žanka koje je napisao još daleke 1938.god. i danas ostvaruju, sedamdeset godina nakon Merčeve smrti, a sto godina nakon njegova rođenja. Ime Ivana Merza svih ovih godina nije silazilo niti se umanjivalo, postalo je dapače program života i rada jedne cijele generacije mladih hrvatskih katolika i sada se Merz nalazi u svome usponu da zasjaji s oltara naših crkava kao blaženik i svetac.

Kada je Hrvatska pošta u siječnju ove godine u izvjesnom smislu otvorila proslavu Merčeve jubileja, stote obljetnice njegova rođenja objavivši poštansku marku s njegovim likom razaslavši je u cijeli svijet, objavila je tu marku zajedno s druge dvije u seriji “Svjedoci srca i duhovnosti u Hrvata”.

Ono što nas je večeras ovdje okupilo to je upravo duh i srce Ivana Merza, i to onaj njegov duh i srce koji su bili potpuno prožeti i obogaćeni Božjom milošću. I taj njegov preobraženi duh i srce Kristovom milošću dali su poticaj da je te iste godine 1943. kad se na ovom mjestu svećano komemorirala 15. obljetnica njegova ulaska u vječni život, po prvi puta u javnosti iznesena ideja da treba pokrenuti postupak za proglašenje Ivana Merza blaženim.

Trebalo je međutim pričekati još drugih 15 godina da se od ideje prijeđe na ostvarenje. 1958. god. još za života Kardinala Alojzija Ste-

pinca, a zalaganjem nadbiskupa Franje Šepera i Merčevid štovatelja, ovdje u Zagrebu pokrenut je postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a koji se sada u Rimu sretno privodi kraju i vjerujemo da ne ćemo morati još tako dugo čekati da našega Ivana Merza vidimo na našim oltarima.

Prošlog mjeseca i u Parizu, u gradu u kojem je Merz završio svoj studij, svećano je proslavljen jubilej Merčeve stote obljetnice. Tom smo se prigodom prisjetili onoga što je pisao francuski katolički dnevnik La Croix, neposredno nakon Ivanove smrti. Donoseći tužnu vijest o njegovoj smrti popraćenu nekrologom, u članku se navodi kako nas je ostavio čovjek koji je pobuđivao velike nade, a članak završava ovim riječima: “Ali hrvatskim katolicima ostaje ipak jedna velika utjeha, a ta je da je Ivan Merz umro kao svetac, nakon što je živio kao svetac.” Već iz Pariza, gdje je Merz za vrijeme studija već provodio svećački život, njegovi prijatelji koji su tome bili također svjedoci iznijeli su francuskoj javnosti preko ovoga lista svoje uvjerenje o Merčevoj svetosti.

Svetost Ivana Merza jest ono najvrjednije na njemu što od njegova lika i djela čini neprolaznu vrijednost, te je izvor trajnih nadahnuća za kršćanski život, čega je potvrda i cijela ova proslava njegove stote obljetnice rođenja.

Činjenica da mnoštvo hrvatskih mladića i djevojaka slijedi i danas njegove ideje u okviru katoličkih organizacija, kao što je to bilo i u prošlosti, znak je koliko su duh i srce Ivana Merza privlačni, koliko su njegove ideje snažne i jake. Ono što nas na Merzu privlači jest u stvari sam Isus Krist kojemu je Merz potpuno otvorio vrata svoje duše i svoga srca. Na Ivanu Merzu, kao i na svakom Božjem ugodniku, vidimo sliku obnovljenog čovjek u Kristu na što je pozvan svaki kršćanin s nagonom sakramenta krštenja i potvrde.

Ovom Akademijom želimo kroz riječ i glazbu ne samo odati počast i komemorirati stotu obljetnicu Merčeve rođenja nego i omogućiti da nam progovori njegov duh i srce. I dok svi želimo i molimo da nam Ivan što prije zasvijetli sa naših oltara kao svetac sveopće Crkve, poslušajmo i ovom prigodom za njegovu stotu obljetnicu rođenja što nam on govori, ali isto što nam Bog želi reći kroz njegov lik, kroz svjeđočanstvo njegova svetoga života.

Program akademije u Hrvatskom narodnom kazalištu

Akademiju je otvorio pjevački zbor "Katančić" otpjevavši himnu Ivanu Merzu za koju je riječi napisao Mirko Validžić, a glazbu Vinko Glasnović. Slijedila je pozdravna riječ o. Božidara Nagy, postulatora kauze Sluge Božjega Ivana Merza.

Prve tri pjesme izveo je zbor "Katančić" iz Valpova koji je sudjelovao također i na proslavi Merčeva stogodišnjeg jubileja u Rimu.

D.Bortnjanski- E.Trišler: "O Ljubavi božanska vjerna"

Ova pjesma sa svojim sadržajnim riječima ilustrira Božju ljubav koja je sva prožela Ivana Merza, njegovu dušu i njegov život i bila je u izvorištu svih djela što ih je Merz načinio u svome apostolatu. U svojim duhovnim bilješkama Merz je zapisao 1923.g.: "Osjetio sam svu ljubav Božju koja se očituje u njegovim neizmjernim dobročinstvima... Pokreće svemir, sunca, da ja mogu živjeti... No najveće je dobročinstvo gdje nam se neizmjerni Bog sam daje."

Palestrina: "Jesu Rex admirabilis"

Na jednom mjestu u svojoj za sada još neobjavljenoj studiji "Glazba i katolicizam" Ivan Merz spominje glazbenika Palestrinu, a njegovu glazbu naziva glazbom svetosti te je preporuča mladima za slušanje i izvođenje. Prijevod pjesme na hrvatski glasi: Isuse Kralju predivni, uvišeni pobjedične, slatkoću neizreciva, cijelogata te želimo. Ostani s nama, Gospodine, i osvijetli nas svjetlom, zagrđi duh toplinom, a svijet ispuni svojom dobrotom. Ove riječi izražavaju one misli koje je Ivan Merz zapisao 1923.g. u svojim duhovnim bilješkama:

"Kako je slatko, Isuse, boraviti u Tvojoj vojsci, služiti pod Tvojom zastavom. I oca, i majku i sve što mi je drago zaboravljam, kada se sjetim Tvoje nebeske pojave i Tvoje mile Majke. Najradije bih Ti tamo služio, gdje se neprestano o Tebi razmišlja, i samo, samo Tebi i više nikome ne služi."

Kamilo Kolb: "Bezgrešna Djevice"

Ivan Merz posebno je štovao Gospu Bezgrešnu. U kutu svoje sobe imao je kip Bezgrešne pred kojom je stalno gorjelo vječno svjetlo. Na sam dan Bezgrešnog Začeća još kao devetnaestogodišnji mladić položio je zavjet čistoće do ženidbe, a ne-

koliko godina kasnije, 1923.g. položio je za isti blagdan Bezgrešne 8. prosinca i vječni zavjet čistoće.

Ova pjesma ilustrira ljubav i odanost Ivana Merza prema Bezgrešnoj Djevici.

C. Frank: Panis Angelicus

Zbor mladih iz Gornje Stubice izvodi skladbu Panis angelicus od Cesara Franka

Euharistija je bila središte duhovnog života Ivana Merza. Pjesmu Panis Angelicus - Kruh Andeoški, od Cesara Franka otpjevao je Ivica Kontent u pratnji zbora mladih iz Donje Stubice. Ovom pjesmom željela se dočarati velika ljubav Ivana Merza prema Euharistiji.

O. di Lasso: Domine, labia mea aperies

Ivan Merz je veoma cijenio i volio liturgiju koja mu je bila izvor duhovnog života. Liturgijskim molitvama hrano je svoju dušu i podržavao milosni božanski život u svojoj nutrini. Premda nije bio svećenik nego laik, Merz je molio i časoslov Božjega naroda (svećenički brevirij). Pjesma Orlanda di Lassa Otvori Gospodine usne moje i usta će moja navješčivati hvalu Tvoju, jest uglazbljeni početni zaziv u časoslovu svakoga dana. **Otpjevao ju je akademski zbor Bazilike Sreća Isusova.** U ovu je baziliku I. Merz dolazio svakodnevno posljednjih šest godina svoga života, i tu se danas nalazi njegov grob.

M.Pavelić-M. Leščan: Ivanu Merzu

Osim brojnih pjesama koje su napisane u čast našem Ivanu i pojedini glazbenici stavili su svoje sposobnosti u proslavu Sluge Božjega Ivana Merza. Riječi pjesme "Lovac Srca Isusova" hrvatskog isusovca pjesnika o.Milana Pavelića posvećene

Ivanu Merzu, uglazbio je **Mato Leščan**. Izveo ih je Zbor učenika Nadbiskupske klasične gimnazije u kojoj je Ivan Merz bio profesor. Zborom je ravnao o. Ante Lozuk.

Ružica Lakotić

Mira Preisler: Naš dobri brat Ivan

Hrvatska pjesnikinja, učiteljica **Mira Preisler**, među svojim brojnim pjesmama dvije je posvetila i Ivanu Merzu čijim se idejama nadahnjivala cijeli život i slijedila njegov svećački primjer. **Pjesmu Naš dobri brat Ivan** koja je nastala 1964. godine recitirala **Ružica Lakotić** iz Osijeka.

V.Stahuljak: Isuse naš G. Rossini: O salutaris hostia Alessandro Scarlatti: Exultate Deo Akademski zbor "Palma"

Svoj duhovni život Ivan Merz je vodio u uskom jedinstvu s liturgijom crkve. Njegov ideal bila je svakodnevna pjevana misa. Nakon posjeta trapištičkom samostanu u Rajhenburgu, kamo je poveo dake kongreganiste, među kojima je bio i budući zagrebački nadbiskup i kardinal Franjo Šeper, Merz je u svome članku "U krilu sv. liturgije" opisao taj posjet i sudjelovanje u samostanskom bogoslužju. U tom članku među ostalim piše: "Nakon nekih drugih molitava započe svečana, konvencionalna misa. Kako je dostojanstvena! Kako sve ide polako, da čovjek osjeti kucanje vječnosti. Čemu se žuriti, kada čovjek pjeva hvalu Božju, radi koje je i stvoren. Čovjek je došao do svoga cilja, i on treba samo motriti."

Kao ilustraciju liturgijske pobožnosti Ivana Merza **akademski zbor Palma** iz Bazilike Srca Isusova izveo je tri liturgijske skladbe: **Isuse naš od Vladimira Stahuljaka**, **O salutaris hostia** (o Spasenosnoj Hostiji) od **Rossinija**, te **Exultate Deo** (Hvalite Boga) od **Alessandra Scarlatti-a**.

Ilija Pandža: Dr.Ivanu Merzu

Od 1928. godine nakon što je Ivan Merz ušao u vječni život, ispjevane su njemu u čast brojne pjesme. Pjesmu "**Ivanu Merzu**" napisao je **Ilija**

Pandža, svega nekoliko godina nakon Merčeve smrti. Recitirao ju je Neven Mihajlović iz Karlovca.

Boris Kolb: Božjemu Orlu dr.Ivanu Merzu

Drugu pjesmu "**Božjemu Orlu dr.Ivanu Merzu**" napisao je 1938. god. za desetu obljetnicu Ivanove smrti križar **Boris Kolb** iz Pakraca. Boris Kolb je potom ušao u bogosloviju u Zagreb. 1944. god. proljeo je svoju krv kao mučenik za vjeru i domovinu. Ubili su ga srpski partizani u blizini rodnog mjesto Pakraca. Njegovu poletnu pjesmu recitirao je Robert Đakušić iz Donje Stubice.

M. Leščan (obrada): Zdrava Devica Collegium pro musica sacra

Ivan Merz je bio veliki štovatelj Blažene Djevice Marije još od svojih mlađih dana. Kao student često je zapisivao u svome dnevniku kratke molitve upravljene Majci Božjoj. Po dolasku u Beč na početku studija zapisao je: "Moja molitva sada ide Neoskrvmeno: neka me u ovome gradu prati na svakom koraku. Svaki moj hod i korak neka bude usmjeren lijepome." Ovu Ivanovu odanost i pobožnost Majci Božjoj dočarao je **Collegium pro musica sacra**, pod vodstvom č. s. Imakulate Malinke, starom hrvatskom pjesmom iz Citare Octocorde, **Zdrava Devica** u obradi **Mate Leščana**.

B. Papandopulo: Psalam 150 Collegium pro musica sacra

Zivot Ivana Merza bio je već na zemlji trajna hvala Božja koju je Ivan po ulasku u vječnost na-

Štovatelji Ivana Merza ispunili su Hrvatsko narodno kazalište do posljednjeg mjesta.

stavio pjevati. **Collegium pro musica sacra** izveo je **Psalam 150**, što ga je uglazbio **Boris Papandapulo**. Sugerira nam trajnu pjesmu hvale što ga sveci u nebu i s njima zajedno naš Ivan pjevaju sada pred Božjim prijestoljem. Riječi iz psalma 150: "Hvalite Boga u svetištu njegovu, slavite ga u veličanstvu

svoda nebeskoga. Hvalite ga zbog silnih djela njegovih, slavite ga zbog beskrajne veličine njegove. Sve štogod diše Gospodina neka slavi. Aleluja”.

Dušan Žanko: Duša Ivana Merza izvadci iz eseja

Prikaz duhovnog lika Ivana Merza ne bi bio potpun kad ne bismo barem spomenuli onu vrlinu koja je posebno karakterizirala Ivana Merza, njegov rad, njega kao izgrađenog katoličkog intelektualca: bila je to njegova velika ljubav prema Papi i Crkvi. Lijepim riječima to je izrazio njegov veliki prijatelj **Dušan Žanko** u svome poznatom eseju **Duša dr.Ivana Merza**. Nekoliko kratkih izvadaka iz toga eseja, gdje Žanko opisuje rimsku orijentaciju Ivana Merza pročitao je dopredsjednik Križarske organizacije, Stjepan Ribić.

M. Grlić: Ivanu Merzu

L. Kuzinović: Ivanu Merzu

Zbor učenika Nadb.klasične gimnazije

Ivan Merz je bio profesor na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Predavao je i odgajao buduće hrvatske svećenike koji su se ondje školovali. Zbor učenika te ustanove u koju je Merz ugradio svoje odgojiteljsko i profesionalno djelovanje otpjevao je dvije skladbe posvećene Ivanu Merzu. Prvu je komponirao **Marijan Grlić** za 30. obljetnicu Merčeve smrti. Drugu je skladala **sestra milosrdnica Lujza Kuzinović**. Obje nose naziv **Dr.Ivanu Merzu**.

Recital:

Čovjek Žrtve, Euharistije, Apostolata

Kada se osnivao 1923.god. Hrvatski orlovske savez Ivan Merz je predložio da se uzme za geslo “Žrtva Euharistija Apostolat” što je bilo prihvaćeno. Od tada su te tri riječi postale nadahnuće, svojina i program života i apostolskog rada tisuća

Zbornu recitaciju posvećenu Ivanu Merzu izvode mladi štovatelji Ivana Merza iz Karlovca.

mladića i djevojaka najprije u hrvatskom Orlovsstu a onda u Križarskoj organizaciji. **Recital Ivan Merz kao čovjek žrtve euharistije i apostolata** izveli su članovi Križarskog bratstva iz Karlovca.

Petar Perica: Križari naprijed Zbor učenika Nadb.klasične gimnazije

Hrvatski isusovac, o.Petar Perica, autor najpopularnijih hrvatskih vjerskih pjesama Do nebesa i Zdravo Djeko, bio je u kontaktu s Ivanom Merzom. Sačuvala nam se i njihova korespondencija. Zajedno su planirali osnovati udrugu katoličkih laika - Vitezovi Srca Isusova. Kada je nakon smrti Ivana Merza Križarska organizacija 1930. godine nastavila ostvarivati njegove ideje, o. Petar Perica kao zauzeti križarski duhovnik napisao je riječi i glazbu pjesme Križari naprijed, kojoj je on sam dao naziv križarska himna. Ova pjesma otkrivena je tek prije dvije godine, prigodom proslave 50. obiljetnice njegove mučeničke smrti. Otkriće ove pjesme shvaćeno je kao dar o.Petra Perice s neba obnovljenoj katoličkoj organizaciji. U riječima i melosu pjesme, koju je izveo Zbor učenika Nadb.klasične gimnazije, prepoznaje se autor pjesama Do nebesa i Zdravo Djeko.

G. Verdi: Zbor Hebreja iz opere Nabucco Dječji zbor Osnovne škole “Dr.Ivan Merz” iz Zagreba

U jesen 1993.g. nakon gotovo punih 50 godina održana je prva skupština obnovljene Križarske organizacije. Na njoj je bio nazočan i krčki biskup Josip Bozanić koji je izrekao i zaključnu riječ u kojoj je medu ostalim rekao: *“Dok sam slušao večeras izvještaje dosadašnjeg predsjednika i ostalih članova dosadašnjeg vodstva, onda je to izgledalo kao da se ovaj narod, ovo društvo, ovo bratstvo vraća iz sužanjstva komunističkog ropsstva i vraća se opet u svoju zemlju, na svoje polje rada. Ono je sada zauzeto da skupi ono što je rasuto, da to sabere, da učini tako da sve što je dobro sačuva i da postavi temelj za daljnju gradnju koja je velika i koja stoji pred nama.”*

Za ilustraciju ovih riječi msgr. Josipa Bozanića, Dječji zbor osnovne škole “Dr.Ivan Merz” iz Zagreba (škola koja se nalazi u zgradbi u kojoj je umro Ivan Merz) otpjevao je ariju zobra Hebreja iz Verdijeve opere Nabucco, pod ravnjanjem Ine Rajn-Simonšek uz klavirsку pratnju Slavice Erlih. Dok je zbor pjevao predstavnici križarskih društava iz raznih mesta gdje je Križarska organizacija već obnovljena sa zastavama su se polagano uspinjali na pozornicu.

(Nastavak na str. 31)

U povodu 100. obljetnice rođenja

POŠTANSKA MARKA S LIKOM I. MERZA

U seriji "SVJEDOCI SRCA I DUHOVNOSTI U HRVATA"

Marka Ivana Merza

U mjesecu siječnju 1996.g. HPT - Hrvatska Pošta i Telekomunikacije objavila je poštansku marku s likom dr. Ivana Merza u povodu stote obljetnice njegova rođenja. Predstavljanje marke javnosti, koje je organizirala Postulatura Ivana Merza, održano je 18. siječnja 1996., na sam prvi dan njezina izlaska i to u Bazilici Srca Isusova gdje se

nalazi grob Sluge Božjega. Marku je predstavio javnosti akademik **Dalibor Brozović**, predsjednik komisije HPT-a za izbor motiva i likovnih rješenja poštanskih maraka. Akademik Brozović je u svojem govoru među ostalim rekao: "Premda je Hrvatska pošta i prije objavljivala marke s religioznim motivima, u ovom slučaju ima nešto jedinstveno jer se predstavljanje marke vrši po prvi puta u jednoj crkvi. Na svečanosti predstavljanja koju je vodio o. Vladimir Horvat, sudjelovali su: akademik Slavko Mihalić, dr. Mato Perak, generalni direktor HPT-a, pomoćnik direktora za poštanski promet Božidar Sever, načelnik Sektora poštanskog prometa i TK usluga Branko Jakušić, o. Franjo Pšeničnjak, provincial hrvatske pokrajine Družbe Isusove, o. Božidar Nagy, postulator kauze, prof. Ivica Đaković, ravnatelj škole "Dr. Ivan Merz" u Zagrebu, prof. dr. Marijan Šunjić, rektor zagrebačkog Sveučilišta, prof. dr. Petar Kraljević, prorektor, te ostali uzvanici, vjernici, građani i ljubitelji filatelije, kao i mnogi štovatelji dr. Ivana Merza.

Poštanska marka s likom dr. Ivana Merza izšla je u seriji "SVJEDOCI SRCA I DUHOVNOSTI U HRVATA". Na marki je portret dr. Ivana Merza, uz stilizirani križ, a u pozadini lika zrači svjetlo sa siluetama orla, čime je umjetnik načinio aluziju

na orlovske pokrete u kojem je Ivan Merz apostolski djelovao. Zajedno s markom Ivana Merza istoga dana izšle su još dvije marke religioznog sadržaja: sv. Marko Križevčanin i čudotvorno raspolo u katedrali na Rijeci. Sve tri marke izradio je akademski slikar Lovro Artuković, a tiskana je u Tiskarskom zavodu "Zrinski" svaka u 350.000 primjera. Kako je to običaj sa svim markama, tako je i ova s likom Ivana Merza ušla u sve filatelističke publikacije svijeta, a njegova kratka popratna biografija prevedena je na glavne svjetske jezike.

Za objavljivanje marke s likom Ivana Merza posebne zasluge ima gospoda **Katica Bošnjaković** kojoj se ovom prigodom u ime Postulature najsrdačnije zahvaljujemo.

Hrvatski tisak tijekom mjeseca siječnja 1997. za bilježio je objavljivanje ove marke: Vjesnik 17.I., Večernji list 18.I., Večernji list 19.I., IKA 25.I., Glas Koncila 28.I., List hrvatske pošte i telekomunikacija br. 2. 1996., Križ br. 1, 1996., Vjesnik 27.VII.1997. O marki je pisao i isusovački godišnjak 1996./97. što izlazi u Rimu na raznim jezicima.

Akademik Dalibor Brozović predstavlja marku Ivana Merza u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu, 18. siječnja 1996.

Razmišljanje

u povodu objavljivanja poštanske marke s likom dr.Ivana Merza prigodom 100. obljetnice njegova rođenja

..... Na pismima gdje se nekad stavljal marka Aleksandra Karadordževića, koji je svojom diktaturom u staroj srbo-Jugoslaviji dokinuo Orlovstvo i progonio Križarstvo.....,

..... na mjestu gdje se nekad lijepila marka Josipa Broza pod čijim komunističkim režimom je dokinuto Križarstvo, a toliki križari bili poslani u smrt ili u logore “da svojom patnjom i trpljenjem izgraduju ono što ima doći”, kako je prije svoga odlaska na robiju zapisala Marica Stanković, jedna od tolikih žrtava titovskog komunizma.....,

..... na tome mjestu danas, u slobodnoj Hrvatskoj, stavlja se marka s likom dr.Ivana Merza, apostola hrvatske mladeži koji je svojim karakterom, duhovnošću, i dosljednim katolicizmom nadahnuo tolike svoje sljedbenike da se odupiru diktaturi i da ne pokleknu pred i pod bezbožnim komunističkim režimom.

I karadordževska i komunistička jugo-tamnica naroda utonule su u mrak povijesti, a na njihovim ruševinama nakon 900 godina uskrsnula je ponovo, i vjerujemo zauvijek, slobodna nam hrvatska domovina.

Promatrajući poštansku marku s likom Ivana Merza sa sklopljenim rukama, koji i u nebu moli za svoj narod i njegovu mladež, za koju je i svoj život žrtvovao, dok mu iznad glave na nebeskom plavetnilu lete ptice - orlovi, simboli evanđeoskih ideaia i

slobode, a ispod slike čitamo riječi REPUBLIKA HRVATSKA, sjećamo se riječi hrvatskog pjesnika, isusovca, oca Milana Pavelića koje je zapisao 1939.god. na kraju svoje pjesme “Lovac Srca Isusova”, posvećene Ivanu Merzu:

**“Naš si sav i od svih prvi,
Hrvatska ti kosti krije, ko' svoj program
Tebe vije, umni pravedniče.”**

o. Božidar Nagy

IVANU MERZU

Za rođendan 100-ti

<i>U poštanskom časopisu</i>	<i>Ato, da je Ivan Merz</i>
<i>Brat Ivan se našo,</i>	<i>ko neka raketa</i>
<i>Na poštanskoj marki</i>	<i>U "mojoj" se pošti našož,</i>
<i>Cijeli svijet obrašo.</i>	<i>Zvuči - Čudo svijeta</i>
<i>Pred pedeset godina</i>	<i>Meni zvuči kao san</i>
<i>disat nismo smjeli</i>	<i>ili kao šala</i>
<i>Na Božić smo orehnjaču</i>	<i>Očima sam vlastitim</i>
<i>poskrivećeke jeli.</i>	<i>jedva vjerovala.</i>
<i>Upošti je bilo tako</i>	<i>U pošti je i ranije</i>
<i>U vremena teška.</i>	<i>nad mladima bđio.</i>
<i>Presretna sam da je sada</i>	<i>Na sličici u torbici</i>
<i>ispravljena greška.</i>	<i>Kod mene se krio...</i>
<i>Danas, to je HPT-e,</i>	
<i>Ta, tko bi mogož da se</i>	<i>Zorka Miletić,</i>
<i>nada</i>	<i>poštanski službenik</i>
<i>Da će Sunce zasjati nam</i>	<i>Zagreb, 13. VII. 1996.</i>
<i>Nakon morā jada...</i>	

(Nastavak prikaza svečane akademije u HNK sa str. 29)

I na kraju programa voditelji su naglasili jednu važnu činjenicu. Dok slavimo stotu obljetnicu rođenja našega Ivana Merza ne možemo a da se ne sjetimo i završetka njegova život. Znajući da Bog želi i traži od njega da mlad umre on spremno prikazuje Bogu svoj mlađi život i svoju ranu smrt kao žrtvu Bogu za hrvatsku mladež o čemu su nam ostavili sigurna svjedočanstva njegovi najbliži koji ma je to on bio priopćio, i kako je zapisano u njegovim biografijama. Koliko je ta žrtva bila ugodna Bogu, koliko je donijela ploda pokazale su godine koje su slijedile sve do naših dana. Tisuće mlađih

sve do danas uzele su Ivana Merza za uzor; što je on za njih značio najbolje su to izrazili sami mlađi kad su mu na grob donijeli vijenac s vrpcem, na kojoj stoji natpis: HVALA TI, ORLE KRISTOV, STO SI NAM POKAZAO PUT K SUNCU.

Pjesma “Bože čuvaj Hrvatsku” koju su zajedno zapjevali i zbor i publika na koncu akademije, podsjetila je na žrtvu života Ivana Merza za hrvatsku mladež i na njegovu trajnu molitvu pred prijestoljem Svevišnjega za hrvatski narod i hrvatsku domovinu u kojoj je živio i našao svoje posljednje počivalište.

100. obljetnica Ivana Merza u tisku i sredstvima priopćivanja

M.Kota, Dr.Ivan Merz - Mojih prvih sto godina, Pomak, br.19, veljača 1996., str.29

Feljton o Merzu u Glasu Slavonije. Prigodom stote obljetnice Ivanova rođenja Glas Slavonije je u šesnaest nastavaka objavio feljton o Slugi Božjem Ivanu Merzu što ga je napisao postulator o.B.Nagy. Radi se o cijelovitom prikazu života i djelovanja Ivana Merza. Feljton je objavljen od 8. do 29. svibnja 1996.g.

Stota obljetnica rođenja Ivana Merza, IKA, 24.10.1996., str.8

T., Povratak Ivana Merza u Pariz, Glas Koncila br.46, 17.XI.1996. str. 10

Mirko Galić, Vjera i Literatura, Kolokvij o djelu Ivana Merza na Sarbonni, Večernji list, 11.XI.1996. str. 29

Povratak Ivana Merza u Pariz, IKA, 14.XI.1996.

Mirko Galić: Vjera i literatura Ivana Merza. Dan izučavanja života i djela Ivana Merza na Sorboni,Vjesnik, 11.XI.1996. str.17.

Ivan Merz - čovjek našeg vremena i za naše vrijeme. - IKA, 18.XII.1996.str.7

Duhovni mozaik - Program održavanja Simpozija o Ivanu Merzu, Živo Vrelo br. 13. 1996., str. 18

B.N., Ivan Merz, l'intenso apostolato di un giovane intellettuale cattolico, L'Osservatore Romano, 23.XI.1996., str.7

T., Proslava 100. obljetnice Ivana Merza u Rimu, Glas Koncila, br.48, 1.XII.1996. str.5

Inoslav Bešker, U Rimu obilježena 100. godišnjica rođenja Ivana Merza, Večernji list, 19.XI.1996. str.15

Proslava stote obljetnice rođenja Ivana Merza u Rimu, IKA 21.XI.1996. str.7

D.P. Poveznik Hrvata i središta kršćanstva - proslava 100. obljetnice Ivana Merza u Rimu, Glas Slavonije 19.XI.1996. str.21

V.Mandić, Upotpunili proslavu u Rimu - Valpovčani na proslavi stote obljetnice rođenja dr.Ivana Merza, Glas Slavonije 25.XI.1996., str.15

Inoslav Bešker, Rimska proslava Merćeve obljetnice, Vjesnik, 19.XI.1996. str.17

Časopis Križ, br. 3-4, 1996. donosi razne članke posvećene Ivanu Merz u povodu njegove 100. obljetnice rođenja.

Il Centenario della nascita del Servo di Dio, Croato, Ivan Merz. - Radiovaticana - Radiogionale, 16. XII.1996. str.10

Radio Vatikan, 16.XII.1996. - Francuski program posvetio je svoju večernju emisiju prikazu života Ivana Merza i njegove doktorske disertacije.

A.Polegubić, Najistaknutiji hrvatski katolički laik, Proslava stote obljetnice rođenja Ivana Merza u Zagrebu, Glas Koncila br.51, 25.XII.1996. str.6

Darko Prokeš, 100.obljetnica rođenja dr.Ivana Merza, časopis Sjaj hrvatske Crkve, 1996.g. izdavač PRET, Osijek

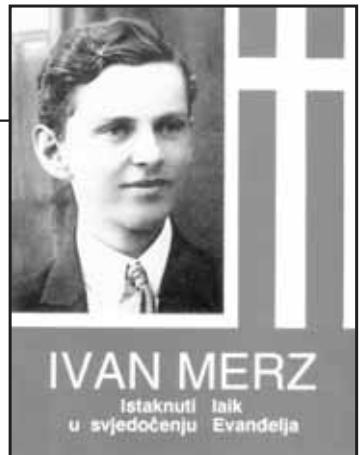
IVAN MERZ

L'INFLUENCE
DE LA LITURGIE
SUR LES ÉCRIVAINS FRANÇAIS

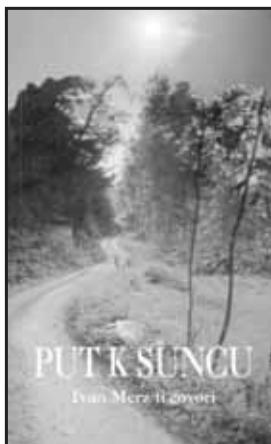
Ivan Merz: L'INFLUENCE
DE LA LITURGIE SUR
LES ÉCRIVAINS
FRANÇAIS (UTJECAJ
LITURGIJE NA
FRANCUSKE PISCE).
Doktorska disertacija Ivana
Merza (na francuskom).

Izdavač: Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu i
Postulatura Ivana Merza,
Zagreb 1996. str. 304. Prvi
svezak Sabranih djela
Ivana Merza.

**KNJIGE ZA
UPOZNAVANJE
SLUGE BOŽJEGA
IVANA MERZA
I NJEGOVE
DUHOVNE BAŠTINE**

**Božidar NAGY: IVAN MERZ -
ISTAKNUTI LAIK U
SVJEDOČENJU EVANDELJA.** Izd.
Postulatura I. Merza, Zagreb. 1996.
str. 56. - Kratka biografija Ivana
Merza objavljena pod naslovom
kako ga je Papa Ivan Pavao II.
nazvao u Zagrebu prilikom svoga
pohoda Hrvatskoj. Prikladna za sve
one koji žele imati kratak pregled
Merćeva života.

**Ivan MERZ: PUT K SUNCU, Ivan
Merz ti govori,** Izd. Postulatura
I. Merza, Zagreb 1993., str. 232. -
Odabrani tekstovi Ivana Merza iz
njegove bogate duhovne baštine.
Najljepše misli koje je zapisao
nadahnut Duhom Božjim.
Izvanredni tekstovi za meditaciju.

Knjige se naručuju
na adresi:

POSTULATURA
IVANA MERZA
31000 OSIJEK
Kard. A. Stepinca 27

NASMIJANO LICE
Biografija
Marice Stanković
Đakovo, UPT, 1990.
str. 144

PROSLAVE 100. OBLJETNICE IVANA MERZA

Znanstveni simpozij u Zagrebu, 14. XII. 1996.

Pjevački zbor »Katančić« iz Valpova otvorio je svečanu akademiju u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, 15. XII. 1996.

Collegium pro musica sacra uzveličao je akademiju u HNK svojim umjetničkim pjevanjem pod vodstvom č.s. Imakulatke Malinke

Stjepan Ribić čita odabrane tekstove o Ivanu Merzu od Dušana Žanka na akademiji u HNK

Završna točka akademije: Dječji pjevački zbor Osn. Šk. »Dr. Ivan Merz« iz Zagreba otpjevao je ariju iz Verdijeve opere »Nabucco« dok su se mlađi, predstavnici štovatelja Ivana Merza iz raznih mesta Hrvatske sa zastavama uspinjali na pozornicu